

de
nationale

algemeen pensioenfonds

ERIKS

Transitieplan Wet toekomst pensioenen

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Voorwoord	3
1. Inleiding	4
2. Verantwoordelijkheden en medezeggenschap	5
3. Mijlpalen	6
4. Doelstellingen	7
5. Karakter van de nieuwe pensioenregeling	8
6. Invaren van opgebouwde pensioenaanspraken en pensioenrechten	11
7. Gemaakte afspraken voor herverdeling	14
8. Doelstellingen en afspraken over initiële invulling risicodelingsreserve	17
9. Effecten van de wijziging van de pensioenregeling (transitie-effecten)	19
10. De transitieperiode	26
10.1. Situatie waarbij afspraken uit het transitieplan zondermeer gelden	26
10.2. Situatie waarbij afspraken uit het transitieplan niet zonder meer gelden	26
10.3. Bandbreedtes voor maatstaven	27
11. Verantwoording evenwichtigheid transitie-afspraken	28
11.1. Toelichting bij evenwichtigheid voor verschillende deelnemersgroepen	28
12. Communicatie	31
Bijlage	32
1. Nieuwe pensioenregeling t.o.v. huidige pensioenregeling	32
2. Gevolgd proces	34
3. Aannames en veronderstellingen bij de berekeningen	35
4. Lifecycles MCK-FPR De Nationale APF	40
5. Effecten van de transitie bij andere rentescenario's	41
6. Bandbreedtes maatstaven	46

Voorwoord

Dit is een opzet van het verplichte transitieplan uit hoofde van de Wet toekomst pensioenen (hierna: Wtp). Deze opzet is gebaseerd op het wetsvoorstel Wtp, de memorie van toelichting, het Besluit toekomst pensioenen en de factsheet transitieplan Wtp van DNB. De invulling van het plan is afhankelijk van de gemaakte keuzes, zoals de gekozen pensioenregeling, de verdere uitwerking ervan en het wel of niet invaren.. Daarom is de opzet vooralsnog alleen op hoofdlijnen uitgewerkt.

De belangrijkste relevante passages over de het transitieplan in het wetsvoorstel, de memorie van toelichting, het besluit toekomst pensioenen en de factsheet zijn:

Wetsvoorstel:

PW (Pensioenwet) 150c: termijnen

PW 150d: inhoud transitieplan

PW 150e: transitie-effecten

PW 150g: hoorrecht gepensioneerden en slapers

PW 150h: transitiecommissie

PW 150l: onderbouwing indien niet standaard invaarpad in transitieplan

PW 150n: mogelijkheden bijstellen transitie-effecten

Memorie van toelichting

Pagina 70/71: termijnen

Pagina 72-80, 89/90, 92-94: inhoud transitieplan

Pagina 81/82: hoorrecht

Pagina 96: ondernemingsraad

Pagina 98: transitiecommissie

+ artikelsgewijze toelichting bij bovengenoemde artikelen

Besluit toekomst pensioenen:

Besluit uitvoering pensioenwet 44: inhoud transitieplan

(+ toelichting op pagina 51-53 en 89/90)

Factsheet transitieplan Wtp

Beleidsuiting DNB d.d. 29 juni 2023

1. Inleiding

Vanwege de invoering van de Wtp dient de pensioenregeling van ERIKS te worden aangepast. De aanpassing van de pensioenregeling is op 15 juli 2025 tussen de sociale partners (hierna ERIKS), ERIKS en de ondernemingsraad, overeengekomen. Op grond van artikel 150d van de Pensioenwet heeft ERIKS dit transitieplan opgesteld. De gewezen deelnemers en/of de gepensioneerden hebben zich niet verenigd waardoor er geen hoorrecht van toepassing is.

In dit transitieplan legt ERIKS de gemaakte keuzes en de overwegingen en berekeningen die ten grondslag liggen aan de wijziging van de pensioenregeling vast, alsmede de wijze waarop wordt omgegaan met opgebouwde pensioenaanspraken en pensioenrechten. Daarnaast bevat dit transitieplan de verantwoording waarom sprake is van een evenwichtige transitie. Dit transitieplan is een bijlage bij de gewijzigde pensioenregeling.

ERIKS verzoekt De Nationale APF de op de transitiedatum opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten in kring B in te varen in deze pensioenregeling. ERIKS verzoekt De Nationale APF het transitieplan door middel van publicatie op zijn website beschikbaar te stellen aan de deelnemers, gewezen deelnemers, gewezen partners en pensioengerechtigden conform artikel 150 d lid 3 van de Pensioenwet.

Disclaimer

De in dit transitieplan opgenomen berekeningen, prognoses en scenarioanalyses zijn gebaseerd op de op dit moment beschikbare informatie, wet- en regelgeving, scenariosets en gehanteerde uitgangspunten. Deze resultaten dienen uitsluitend ter illustratie en geven een indicatie van de mogelijke uitkomsten van de transitie naar de Wet toekomst pensioenen.

De uiteindelijke effecten van de transitie worden pas op of na de transitiedatum volledig duidelijk en kunnen afwijken van de gepresenteerde resultaten. Dit kan het gevolg zijn van toekomstige wijzigingen in wet- en regelgeving, economische en marktomstandigheden, actuariële uitgangspunten of andere relevante factoren.

Aan de in dit document opgenomen informatie kunnen derhalve geen rechten worden ontleend. De betrokken partijen aanvaarden geen aansprakelijkheid voor enige schade die voortvloeit uit het gebruik van de gepresenteerde scenario's, prognoses of uitkomsten.

2. Verantwoordelijkheden en medezeggenschap

Dit transitieplan is de vastlegging van hetgeen ERIKS en de ondernemingsraad zijn overeengekomen over de nieuwe pensioenregeling, over invaren van de opgebouwde pensioenaanspraken en eventuele andere gevolgen van de wijziging van de pensioenregeling. De transitie naar een nieuwe pensioenregeling vereist overleg tussen en instemming van meer dan de hierboven vermelde partijen. In bijlage 2 is het gevolgde proces en de wijze waarop de verschillende partijen zijn betrokken bij de besluitvorming toegelicht.

ERIKS geeft De Nationale APF aan de hand van het transitieplan het verzoek om de bestaande pensioenaanspraken en pensioenrechten in te varen in de Multi-Client Kring (MCK) – Flexibele Premie Regeling (FPR). De Nationale APF beoordeelt deze opdracht op uitvoerbaarheid, uitlegbaarheid, financiële haalbaarheid, en evenwichtigheid alvorens zij de opdracht aanvaardt. Opdrachtaanvaarding betekent een wijziging van de uitvoeringsovereenkomst en De Nationale APF heeft hierover advies aangevraagd bij het belanghebbendenorgaan van Kring B¹. De Nationale APF legt in het door haar op te stellen implementatieplan vervolgens vast hoe invulling gegeven zal worden aan de wijze waarop zal worden omgegaan met opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten. Verder heeft De Nationale APF het belanghebbendenorgaan van Kring B goedkeuring gevraagd voor het invaren van de bestaande pensioenaanspraken en pensioenrechten. Het belanghebbendenorgaan van Kring B heeft geen bevoegdheden ten aanzien van dit transitieplan zelf.

Van de diensten van de door de overheid ingestelde transitiecommissie is geen gebruik gemaakt.

¹ Indien noodzakelijk zal De Nationale APF ook advies aanvragen bij het belanghebbendenorgaan van de multi-client kring voor flexibele premieregelingen.

3. Mijlpalen

ERIKS geeft opdracht aan De Nationale APF om de bestaande pensioenaanspraken en pensioenrechten in te varen in de MCK-FPR vanaf 1 januari 2027. De belangrijkste mijlpalen in het proces naar de gewijzigde pensioenregeling zijn:

Datum	Mijlpaal
1 juli 2023	Wet toekomst pensioenen van kracht
1 juli 2024	Start ERIKS met onderzoeken van de transitievraagstukken
15 juli 2025	Datum oplevering transitieplan aan De Nationale APF
1 september 2025	Toets op uitlegbaarheid, haalbaarheid, evenwichtigheid en uitvoerbaarheid van het transitieplan door De Nationale APF door middel van wel of niet opdrachtaanvaarding
8 december 2025	Aanpassing transitieplan naar aanleiding van nieuwe berekeningen, incl. aanpassing van bandbreedtes voor evenwichtigheid
10 december 2025	De Nationale APF zendt implementatie- en communicatieplan voor kring B aan De Nederlandsche Bank en de Autoriteit Financiële Markten
1 januari 2026	Uiterste datum voor zending door De Nationale APF van het implementatie- en communicatieplan voor kring B aan De Nederlandsche Bank en de Autoriteit Financiële Markten
1 januari 2027 ²	Transitie naar de gewijzigde pensioenregeling, inclusief invaren bestaande pensioenaanspraken en -rechten.
1 januari 2028	Uiterste transitiemoment

² Indien 1 januari 2027 onverhoopt niet haalbaar blijkt, bestaat de mogelijkheid om de transitiedatum uit te stellen tot uiterlijk 1 januari 2028.

4. Doelstellingen

ERIKS heeft samen met de ondernemingsraad de volgende doelstellingen voor ogen gehad bij (de transitie naar) de nieuwe pensioenregeling:

- Het volgen van het ‘standaardpad’, dat de wetgever beoogt. Dit betekent voor ERIKS het invaren van opgebouwde pensioenaanspraken.
- ERIKS vinden het van belang dat er niet te veel vermogen naar reserves/buffers gaat en dat zoveel mogelijk vermogen in het persoonlijk pensioenvermogen van deelnemers terecht komt, zodat dit ten gunste komt van hun pensioenresultaat.
- Het op peil houden van lopende pensioenuitkeringen.
- Het verwachte pensioen voor arbeidsongeschikte en gewezen deelnemers blijft tenminste gelijk. Dit betekent dat het verwachte pensioen direct na transitie hoger is dan of gelijk is aan het verwachte pensioen direct voor transitie.
- De neerwaartse fluctuaties in de uitkeringen worden zo veel mogelijk beperkt. ERIKS wensen dalingen van het ingegaan pensioen zo veel als mogelijk te voorkomen.

ERIKS heeft op basis van bovenstaande doelstellingen de volgende prioritering aangebracht bij het toebedelen van het belegd vermogen in Kring B naar de ERIKS deelnemers op het moment van transitie:

1. Vulling van de wettelijke reserves in de MCK-FPR bij De Nationale APF met het minimaal vereiste eigen vermogen (MVEV) gelijk aan 1% van het belegd vermogen en de reserve voor operationele risico's gelijk aan 1% van het belegd vermogen.
2. Minimaal 100% van de voorziening aan persoonlijk pensioenvermogen meegeven aan alle deelnemers.
3. Indien nodig: vermogens(her)verdeling dusdanig dat alle (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden zich voldoende vertegenwoordigd kunnen voelen bij de gekozen inrichting van de pensioenregeling.
4. Een evenredige verhoging van de persoonlijke pensioenvermogens van alle deelnemers met 2% (van de technische voorziening), welke voor pensioengerechtigden wordt gestort in de risicodelingsreserve³.

De wijzigingen zijn getoetst op de mate waarin zij bijdragen aan het bereiken van deze doelstellingen aan de hand van de volgende kwantitatieve maatstaven:

- Netto profijt. Dit is het verschil tussen de waarde van de te verwachten toekomstige pensioenuitkeringen en de waarde van de toekomstige premie-inleg (o.b.v. een risico-neutrale scenarioset).
- Contante waarde van de verwachte pensioenuitkeringen (verwacht pensioenresultaat) in goed weer (het scenario waarboven de beste 5% van de onderzochte scenario's liggen), slecht weer (het scenario waaronder de slechtste 5% van de onderzochte scenario's liggen) en de mediaan (de middelste uitkomst van alle onderzochte scenario's).

Naast de twee hiervoor genoemde formele maatstaven zijn sociale partners ERIKS geïnteresseerd in de effecten van de transitie op enerzijds het verwachte reële pensioen op pensioendatum (zoals dat in de transitie-overzichten met deelnemers wordt gedeeld) en anderzijds de verwachte jaarlijkse kans op verlaging van de uitkeringen. Aan De Nationale APF wordt verzocht om deze inzichten in het eerste kwartaal van 2026 te delen.

De bovenstaande doelstellingen en kwantitatieve maatstaven worden getoond in volgorde van de prioriteit en fungeren als voorrangregels.

ERIKS heeft samen met de ondernemingsraad gestreefd naar een evenwichtige transitie. Onder een evenwichtige transitie verstaan partijen:

- De transitie-effecten zijn in beginsel voor alle deelnemersgroepen en alle leeftijden positief. Daarbij wordt gekeken naar de verandering van de waarde van het verwachte pensioenresultaat. Eventuele verschillen in transitie-effecten tussen leeftijden en deelnemersgroepen voor deze maatstaf moeten uitlegbaar zijn.
- De verandering van het netto profijt moet – voor zover dat mogelijk is met de beschikbare sturingsmiddelen – voor alle deelnemers niet-negatief zijn. Verschillen in transitie-effecten tussen leeftijden en deelnemersgroepen voor het netto profijt dienen uitlegbaar te zijn.

Voor de beoordeling van de kwantitatieve maatstaven wordt rekening gehouden met invaren.

³ De pensioenuitvoerder dient gepensioneerd binnen een jaar na transitie de keuze voor een vaste in plaats van een variabele uitkering voor te leggen. Een vaste uitkering biedt De Nationale APF niet aan. De Nationale APF onderzoekt nog of en op welke manier voorzien kan worden in het meegeven van de storting in de risicodelingsreserve indien gepensioneerd bij een andere partij hun pensioenvermogen willen aanwenden voor een vaste uitkering.

5. Karakter van de nieuwe pensioenregeling

De huidige pensioenregeling van ERIKS wordt aangepast conform de vereisten uit de Wtp. Op dit moment is de pensioenregeling van ERIKS in Kring B een gesloten regeling. Bij verzoek van invaren van de bestaande pensioenaanspraken en pensioenrechten dient dat uiterlijk op 1 januari 2028 in het nieuwe pensioenstelsel gerealiseerd te zijn, omgezet te zijn. Op hoofdlijnen kennen de solidaire en de flexibele premieregeling de volgende kenmerken:

Solidaire Premieregeling

Collectief systeem / samen beleggen

- Fonds stelt beleggingsmix vast.
- Beleggingsrendementen worden leeftijdsafhankelijk toegerekend naar persoonlijke pensioenvermogens.

Uitgebreidere risicodeling mogelijk

- Beleggingsrisico's en risico's inzake overlijden, langlevens en arbeidsongeschiktheid worden gedeeld.
- Intergenerationele risicodeling via beschermingsrendement en solidariteitsreserve.
- Financiering solidariteitsreserve uit overrendement en premie (dit laatste niet in een gezamenlijke kring).

Variabele uitkering

Vanaf de pensioendatum ontvangt de pensioengerechtigde een variabele uitkering.

Flexibele Premieregeling

Meer individuele keuzes

- Keuze mate van beleggingsrisico in de opbouwfase.
- Keuze tussen vaste of variabele uitkering.
- Bij invaren eenmalig ook een keuze tussen een vaste en variabele uitkering voor pensioengerechtigden.

Beperkte risicodeling

- Risico's inzake overlijden, langlevens en arbeidsongeschiktheid worden gedeeld.
- Het delen van risico's is ook mogelijk via risicodelingsreserve. Bij beleggingskeuzes kunnen beleggingsgerelateerde risico's niet worden gedeeld.
- Financiering risicodelingsreserve uit opgebouwd vermogen.

Mogelijkheid tot vaste uitkering

- Aparte opbouwfase en uitkeringsfase.
- Het is mogelijk om op de pensioendatum te kiezen tussen een vaste en variabele uitkering. De uitvoering van een vaste uitkering verzorgt DNAPF niet zelf; hiervoor biedt DNAPF shoptrecht.

Contractkeuze ERIKS

ERIKS heeft samen met de ondernemingsraad gekozen voor een flexibele premieregeling (FPR), omdat dit het mogelijk maakt om aan te sluiten bij de multi-client kring voor de flexibele premieregeling bij De Nationale APF waardoor de uitvoeringskosten beperkt blijven.

Daarnaast zijn de ERIKS ook van mening dat de FPR voordelen biedt, zoals meer keuzevrijheid voor deelnemers en daarnaast een hogere mate van transparantie en daarmee tevens een betere uitlegbaarheid. Deze elementen van de FPR sluiten goed aan bij de trend van individualisering op de arbeidsmarkt. Ook de flexibiliteit bij het kiezen tussen vaste of variabele uitkeringen voor gepensioneerden wordt gezien als een positief aspect.

Hoewel de nadelen van de FPR, zoals een grotere zorgplicht en de mogelijke complexiteit van het shoptrecht voor deelnemers zijn erkend, speelden ze geen doorslaggevende rol. Deze punten zijn zorgvuldig onderzocht en daarbij is geconcludeerd dat de voordelen van de FPR de mogelijke nadelen overtreffen.

Samengevat zijn de belangrijkste voordelen van de FPR:

1. Het FPR biedt de mogelijkheid om aan te sluiten bij de multi-client kring van de flexibele premieregeling waardoor de uitvoeringskosten beperkt blijven.
2. Het opgebouwde pensioen (het persoonlijke pensioenvermogen) kan volledig worden meegenomen bij uitdiensttreding, daarmee passend bij een flexibeler wordende arbeidsmarkt.
3. De deelnemer heeft bij pensionering keuze uit zowel een variabele als een vaste uitkering.
4. De FPR biedt de deelnemers meer keuzevrijheid in beleggingen, waardoor zij hun pensioen beter kunnen afstemmen op hun persoonlijke situatie.

Tot slot is op basis van kwantitatieve doorrekeningen getoetst in hoeverre de transitie naar een FPR voor de ERIKS deelnemers evenwichtig gemaakt zou kunnen worden en naar verwachting positief zou uitpakken in termen van pensioenresultaat. Deze toets heeft geleid tot een definitieve keuze van ERIKS voor de FPR.

Pensioenregeling

ERIKS onderbouwt en maakt transparant hoe zij - naast de uitkomsten van het risicopreferentieonderzoek - de wetenschappelijke inzichten en deelnemerskenmerken heeft meegewogen en vertaald om tot de voorgelegde risicohouding per leeftijdscohort te komen. De risicohouding bepaalt de beleidskeuzes, die ERIKS en De Nationale APF gaan maken bij de vormgeving van het contract en de (inrichtings)keuzes voor de pensioenregeling.

De belangrijkste kenmerken van de nieuwe pensioenregeling zijn:

- De nieuwe pensioenregeling is een flexibele premieregeling.
- In deze flexibele premieregeling wordt belegd volgens een lifecycle methodiek. De deelnemers hebben in de opbouwfase de keuze tussen de volgende lifecycles: defensief, neutraal en offensief. In bijlage 4 is de samenstelling van deze drie lifecycles getoond.
- De pensioenrichtdatum is de eerste dag van de maand volgend op de maand waarin de 68^e verjaardag valt. De deelnemer kan er nog steeds voor kiezen zijn ouderdomspensioen eerder of later dan de pensioenrichtdatum in te laten gaan.
- De uitkeringen van het levenslang ouderdomspensioen en het partnerpensioen bij overlijden die na pensionering worden aangekocht uit het persoonlijk pensioenvermogen, zijn bij default variabel. Op pensioendatum kan er ook voor gekozen worden om een vaste uitkering in te kopen bij een verzekeraar (shoprecht).
- Om volatilititeit in de variabele uitkering te voorkomen, worden beleggingsresultaten gespreid (over 3 jaar, dakpangewijs) en geldt een risicodelingsreserve).

Aanvullend gelden de volgende kenmerken voor de arbeidsongeschikten:

- De pensioengrondslag voor arbeidsongeschikten is vastgesteld op 1 november 2021, eventueel verhoogd d.m.v. toeslagen gebaseerd op de prijsindex en afhankelijk van de beleidsdekkingsgraad.
- Voor de toekomstige opbouw van pensioen is uitgegaan van premievrije pensioenopbouw tot de AOW-leeftijd.
- De beschikbare premie voor opbouw van pensioenvermogen bedraagt 30% van de pensioengrondslag. Dit wordt gefinancierd vanuit een voorziening bij De Nationale APF.
- Het partnerpensioen bij overlijden vóór pensionering bedraagt 50% van het laatste pensioengevend salaris.
- Het wezenpensioen bij overlijden vóór pensionering bedraagt 10% van het laatste pensioengevend salaris en wordt uitgekeerd tot leeftijd 25.

Zie bijlage 1 voor het nieuwe pensioenreglement.

Het nieuwe pensioenreglement wijkt op een aantal punten wezenlijk af van het huidige pensioenreglement. Het gaat om:

- Arbeidsongeschikte en gewezen deelnemers moeten straks kiezen uit één van de drie (beleggings)lifecycles⁴. Deze nieuwe lifecycles beleggen leeftijdsafhankelijk. Dit betekent dat (ver) voor de pensioendatum relatief (ten opzichte van de huidige pensioenregeling) meer in zakelijke waarden wordt belegd en (relatief) een lagere rente afdekking geldt. Net voor pensioendatum wordt iets minder in zakelijke waarden belegd en geldt een hogere renteafdekking dan in de huidige regeling. Individuele deelnemers zien het resultaat van de beleggingen direct terug in de hoogte van het individueel opgebouwde pensioenvermogen.
- Op pensioendatum moet er een keuze worden gemaakt voor een variabel of een vast pensioen.

⁴ De nationale APF zal de arbeidsongeschikten en gewezen deelnemers hiervoor te zijner tijd benaderen.

- Het partner- en wezenpensioen wordt voortaan verzekerd op risicobasis (voor pensioendatum) en is niet langer diensttijdafhankelijk. De eindleeftijd voor het wezenpensioen is gesteld op de nieuwe voorgeschreven wettelijke eindleeftijd van 25 jaar. In de huidige regeling is de eindleeftijd voor het wezenpensioen 21 jaar en kan deze onder voorwaarden verhoogd worden tot 27 jaar. Aangezien het een gesloten regeling betreft, is de risicodekking alleen nog van toepassing voor arbeidsongeschikte deelnemers.
- In de huidige pensioenregeling is het voor gewezen deelnemers mogelijk om de ingang van hun pensioen te vervroegen tot vijf jaar voor de AOW-datum. In de nieuwe pensioenregeling wordt het mogelijk om de ingang van hun pensioen te vervroegen tot maximaal 10 jaar voor de AOW-datum. Voor arbeidsongeschikte deelnemers geldt dit niet. In de huidige regeling is er sprake van een onvoorwaardelijke indexatie voor deelnemers die recht hebben op een WAO hiaat uitkering. De onvoorwaardelijke indexatie is niet in lijn met de geest van de Wtp en kan daarnaast ook niet meer worden uitgevoerd. Daarom komt de onvoorwaardelijke indexatie komen te vervallen. Om de deelnemers die hier nog recht op hebben niet te benadelen zal het WAO-hiaat actuariael neutraal worden omgezet op transitiedatum naar een WAO-hiaat pensioen zonder onvoorwaardelijke indexatie. Op deze wijze krijgt de deelnemer een hogere uitkering, maar zal deze niet meer onvoorwaardelijk stijgen. De uitkering kan nog wel wijzigen als gevolg van de werking van de collectieve uitkeringsfase onder de Wtp. Hierdoor is het mogelijk dat het pensioen van de deelnemer uiteindelijk hoger uitvalt dan onder het FTK (de kans is gering dat dit lager wordt door de werking van de risicodelingsreserve).

6. Invaren van opgebouwde pensioenaanspraken en pensioenrechten

ERIKS verzoekt De Nationale APF de op de transitiedatum opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten in Kring B in te varen in de nieuwe pensioenregeling middels een collectieve waardeoverdracht volgens artikel 150m van de Pensioenwet en over te dragen naar de MCK-FPR. Invaren is het actuarieel omzetten van de individueel opgebouwde pensioenaanspraken (middelloon), naar persoonlijke pensioenvermogens (kapitalen) onder de flexibele premieregeling. Na het invaren is uitsluitend nog sprake van individuele kapitalen.

De belangrijkste argumenten hiervoor zijn:

1. Verbetering van uitvoering, beperking van de uitvoeringskosten en uitlegbaarheid: bij invaren blijft er sprake van één soort pensioen en één financieel geheel. Dit is eenvoudiger, goedkoper en makkelijker uit te leggen.
2. Invaren geeft initiële vulling aan de risicodelingsreserve in het nieuwe pensioenstelsel. Ook worden bij invaren het MVEV en de operationele reserve initieel gevuld uit het belegd vermogen (zoals nu ook het geval is).
3. De voordelen van het nieuwe pensioenstelsel en de nieuwe pensioenregeling gelden ook voor de reeds opgebouwde aanspraken en rechten.
 - Door het afschaffen van de regels van het huidige Financieel Toetsingskader (FTK) is het naar verwachting eerder mogelijk om uitkeringen jaarlijks te verhogen (en te verlagen).
 - Daarnaast zorgt een leeftijdsafhankelijk risicoprofiel met bijbehorend beleggingsbeleid naar verwachting voor een verbetering van het pensioenresultaat.
 - De collectieve uitkeringsfase, zorgt naar verwachting voor een minder volatiel en bovendien koopkrachtiger pensioen, doordat iets offensiever belegd kan worden.
4. Mogelijkheid tot herverdelen van pensioenvermogen om een evenwichtigere transitie te realiseren.
5. Mogelijkheid tot (gedeeltelijk) repareren van indexatieachterstanden.
6. Invaren is het standaardpad voor de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel. ERIKS ziet in beginsel geen argumenten die een afwijking van het standaardpad rechtvaardigen.

ERIKS is zich bewust van risico's die gepaard gaan met het invaren van de opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten. Er zijn maatregelen getroffen om de volgende risico's zo veel als mogelijk te mitigeren:

- Groter risico op verlagen pensioen, omdat de buffers veel lager zijn: om het risico van een verlaging van het pensioen te mitigeren, wordt gewerkt met een collectieve uitkeringsfase waarin rendementen worden gespreid over de tijd en een risicodelingsreserve wordt ingezet om pensioenverlagingen zo veel mogelijk te voorkomen.
- Risico op juridische procedures: Invaren is een verdelingsvraagstuk waarbij de buffer verdeeld wordt. Om discussies over de verdeling te voorkomen heeft ERIKS gezocht naar een zo'n evenwichtig mogelijke invulling van de transitie.
- Tijd tussen beslissing en implementatie brengt risico met zich mee: Om dit risico te beperken is door ERIKS tot complete besluitvorming gekomen die voorziet in kaders en bandbreedtes waarbinnen de transitie nog steeds als evenwichtig en acceptabel wordt gezien. Indien als gevolg van economische en/of marktontwikkelingen buiten het kader en de bandbreedtes wordt getreden, zal het pensioenfonds eerst terug moeten naar ERIKS om te bezien in hoeverre invaren nog steeds wenselijk en haalbaar is.
- Risico dat er fouten worden gemaakt bij de transitie / berekeningen: ERIKS heeft ervoor gekozen om niet als één van de eersten de transitie te maken naar het nieuwe pensioenstelsel. Daarnaast zal De Nationale APF bij de implementatie van de nieuwe regeling, inclusief het invaren van de opgebouwde pensioenaanspraken- en rechten, de nodige checks en procedures inbouwen om het risico op fouten te minimaliseren.

Bij het invaren van de opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten wordt in beginsel de standaardmethode gebruikt. Na vulling van de wettelijke reserves wordt het resterende fondsvermogen toebedeeld aan de individuele pensioenvermogens van alle deelnemers o.b.v. de standaardmethode met 10 jaar spreiding waarna er een herverdeling plaatsvindt. Daarbij wordt – indien de dekkingsgraad dat toestaat – aan alle deelnemers minimaal 102% van de technische voorziening toegekend, zodat voor pensioengerechtigden voldoende in hun persoonlijke pensioenvermogens aanwezig is om de risicodelingsreserve te vullen met 2% (van het pensioenvermogen van de pensioengerechtigden). Bovendien worden eventuele negatieve netto-profijsfeffecten zoveel als mogelijk ongedaan gemaakt.

In relatie tot het invaren zijn de volgende afspraken gemaakt:

1. Invaardekkingsgraad is minimaal 106,7%.

2. Vulling van de wettelijke reserves⁵ in de MCK-FPR bij De Nationale APF:
 - Het minimaal vereist eigen vermogen (MVEV) wordt apart gezet vanuit het belegd vermogen. Deze bedraagt 1% van het belegd vermogen (op het transitiedatum).
 - De reserve voor operationele risico's wordt vanuit het belegd vermogen gevuld op het minimaal benodigde niveau. Deze bedraagt 1% van het belegd vermogen (op het transitiedatum).
3. Vulling van de persoonlijke pensioenvermogens van alle deelnemers met de waarde van de individuele pensioenaanspraken of -rechten op moment van transitie (100% van de technische voorziening).
4. Een evenredige verhoging van de persoonlijke pensioenvermogens van alle deelnemers met 2%, welke voor pensioengerechtigden wordt gestort in de risicodelingsreserve.
5. De rest van het fondsvermogen wordt toebedeeld aan de individuele pensioenvermogens op basis van de standaardmethode met 10 jaar.
6. Indien nodig: een herverdeling van het vermogen om niet-negatieve netto profijt-effecten zoveel mogelijk ongedaan te maken. Als het bestuur van het pensioenfonds een maximum wenst te stellen aan het te herverdelen vermogen voor dit doel, bijvoorbeeld met het oog op andere werkgevers in de MCK, dan ontvangen sociale partners hiervan graag de onderbouwing.

Afhankelijk van de actuele dekkingsgraad op het moment van transitie wordt het belegd vermogen als volgt ingezet bij invaren:

Tabel 1: Beleidsmatrix voor het aanwenden van het vermogen bij verschillende dekkingsgraden op transitiedatum⁶.

Actuele dekkingsgraad op transitiedatum (% van VPV)	104,70%	106,70%	110,10%	125%	140%
Minimaal vereist eigen vermogen (1% van vermogen)	1,10%	1,10%	1,10%	1,30%	1,40%
Operationele reserve (1% van vermogen)	1,10%	1,10%	1,10%	1,30%	1,40%
Persoonlijke pensioenvermogens	100%	100%	100%	100%	100%
Evenredig toebedelen tbv kunnen vullen risicodelingsreserve (2% van vermogen pensioengerechtigden)	2%	2%	2%	2%	2%
Beschikbaar voor herverdeling (tot max 0,5%) en invaarbonus	0,50%	2,50%	5,90%	20,40%	35,20%

Bij transitiedekkingsgraden tussen de in Tabel 1 opgenomen dekkingsgraden geldt een evenredige toepassing.

Bij een dekkingsgraad van 104,7% is het mogelijk om de wettelijke reserves te vullen en een evenredige verhoging van 2,0% van de persoonlijke pensioenvermogens aan alle deelnemers toe te kennen. Dit maakt het voor de pensioengerechtigden mogelijk de risicodelingsreserve te vullen vanuit hun persoonlijke pensioenvermogen zonder dat dit een verlaging van de pensioenuitkering tot gevolg heeft. Daarnaast vindt ERIKS het belangrijk dat er minimaal 2,0% van het vermogen wordt gebruikt voor een invaarbonus en – indien nodig – herverdeling. Hierdoor wordt de minimale invaardekkingsgraad voor ERIKS 106,7%.

In het geval dat de dekkingsgraad op beoogde transitiedatum lager is dan 106,7% treden de sociale partners ERIKS opnieuw in overleg. Er is dan onvoldoende vermogen voor het vullen van de wettelijke reserves, het vullen van de risicodelingsreserve, herverdelen en de invaarbonus, waardoor niet langer een positief effect van de transitie op het pensioenresultaat voor alle deelnemers kan worden verwacht. In dit geval kan er ook voor gekozen worden om niet in te varen waardoor de toekomstige opbouw voor arbeidsongeschikten uiterlijk per 1-1-2028 conform de nieuwe regeling wordt opgebouwd en de al opgebouwde rechten achter blijven in Kring B.

Bij een dekkingsgraad op beoogde transitiedatum hoger dan 140% treden sociale partners eveneens opnieuw in overleg om te bezien of zij de voorgestelde verdeling van het belegd vermogen nog steeds evenwichtig vinden. Indien nodig,

⁵ De kostenvoorziening, alsmede eventuele reserves voor arbeidsongeschiktheidsrisico en overgangsrecht PP/WZP worden eveneens gevuld. De hoogte van deze reserves en voorzieningen wordt nader uitgewerkt in de financiële opzet van de mult-client kring FPR.

⁶ In de beleidsmatrix wordt uitgegaan van de voorlopig door De Nationale APF vastgestelde omvang van de wettelijke reserves. Indien de definitieve omvang van de wettelijke reserves door De Nationale APF hoger of lager wordt vastgesteld, wordt de beleidsmatrix hierop evenredig aangepast (bijv.: de minimale dekkingsgraad gaat 1%-punt omhoog als de wettelijke reserves samen 1%-punt van de VPV omhoog gaan).

worden de transitiemaatregelen aangepast. Ook dan bestaat de mogelijkheid dat de opgebouwde rechten premievrij achter worden gelaten in Kring B bij De Nationale APF. De toekomstige opbouw voor arbeidsongeschikten start in dat geval wel conform de nieuwe regeling.

ERIKS is ervan overtuigd dat de keuze voor invaren niet leidt tot een onevenredig nadeel voor arbeidsongeschikte deelnemers, gewezen deelnemers, gewezen (ex-)partners, pensioengerechtigden, alsmede voor hun meeverzekerde partner- en wezenpensioen. Dit blijkt uit hoofdstuk 11.

7. Gemaakte afspraken voor herverdeling

Een pensioenfonds kan onder voorwaarden afwijken van de uitkomsten van de standaardregel via een herverdeling. Het pensioenfonds moet hierbij voldoen aan specifieke voorwaarden:

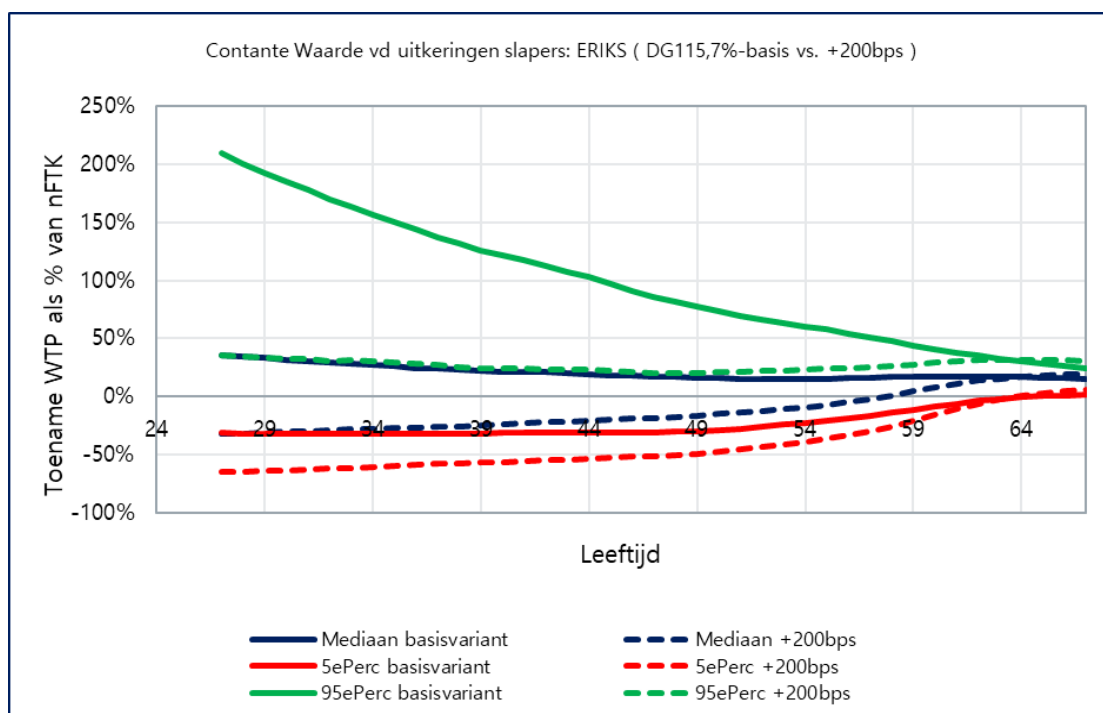
- a. Indien de dekkingsgraad van het pensioenfonds direct voorafgaand aan invaren hoger is dan 110%.
Het pensioenfonds kan afwijken van de uitkomsten van de standaardregel mits de waarde van de pensioenaanspraak of het pensioenrecht van iedere deelnemer, gewezen deelnemer, andere aanspraakgerechtigde of pensioengerechtigde tenminste 95% bedraagt van de uitkomst van de standaardregel, na de initiële vulling van een solidariteitsreserve, een risicodelingsreserve of een compensatiedepot.
- b. Indien de dekkingsgraad direct voorafgaand aan invaren ligt tussen 105% en 110%.
Het pensioenfonds kan afwijken van de uitkomsten van de standaardregel mits maximaal 5% van het vermogen verschoven wordt en deze verschuiving bijdraagt aan de evenwichtigheid van de transitie. De 5% van het vermogen waarmee kan worden geschoven, wordt berekend na initiële vulling van een reserve of compensatiedepot.
- c. Gelijke uitkeringen binnen de groep pensioengerechtigden.
Een pensioenfonds kan afwijken van de uitkomsten van de standaardregel voor zover dit nodig is om gelijke aanpassingen van pensioenuitkeringen mogelijk te maken en de verschuiving tussen de voor pensioenuitkering bestemde vermogens dan wel kapitalen daarvoor binnen de groep pensioengerechtigden blijft.

7.1. Beperken negatieve netto profijten

Uit oudere analyses is gebleken dat gewezen deelnemers van ERIKS een hogere kans hebben om een achteruitgang te ervaren in het netto profijt. Daarom kiezen sociale partners ERIKS ervoor om een herverdeling toe te passen op basis van het netto profijt. Sociale partners ERIKS vinden het wenselijk om de achteruitgang in termen van het netto profijt zoveel mogelijk te voorkomen dan wel te minimaliseren indien dit binnen het beschikbare herverdelingsbudget gerealiseerd kan worden. Het doel van de herverdeling is om het netto profijt zo min mogelijk negatief te maken en idealiter minimaal 0%. In de basisvariant is de herverdeling ten behoeve van het beperken van negatieve netto profijten niet van toepassing omdat de netto profijten niet negatief worden.

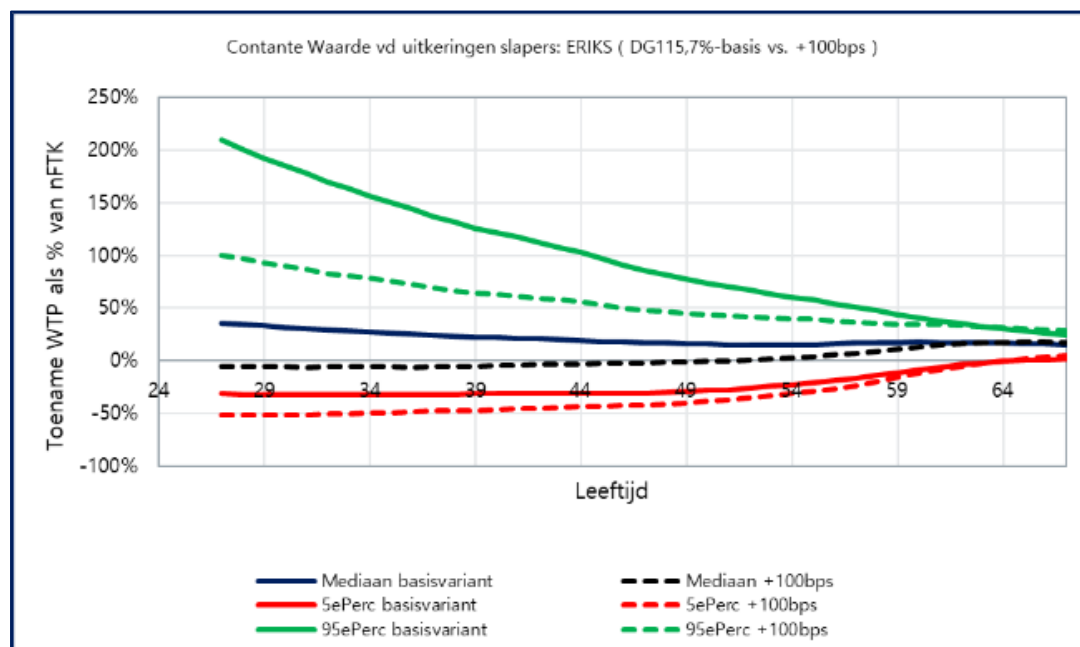
7.2. Beperken negatieve pensioenverwachting bij +100bp renteschok in de mediaan

Deze herverdeling wordt ingezet om de evenwichtigheid van transitie te bevorderen. In het +200bp scenario wordt de pensioenverwachting in de mediaan van (vooral) slapers van ERIKS negatief, zie hieronder. Dit past niet binnen de doelstellingen van sociale partners.

Figuur 1: Gewezen deelnemers – Vergelijking van de contante waarde van het verwachte pensioenresultaat van de nieuwe regeling (Wtp) met invaren o.b.v. 10-jaar spreiding, ten opzichte van de huidige CDC-regeling (FTK, nullijn) bij een renteschok van +/- 200bp.

In het +100bp scenario is dit nog steeds het geval, zie hieronder.

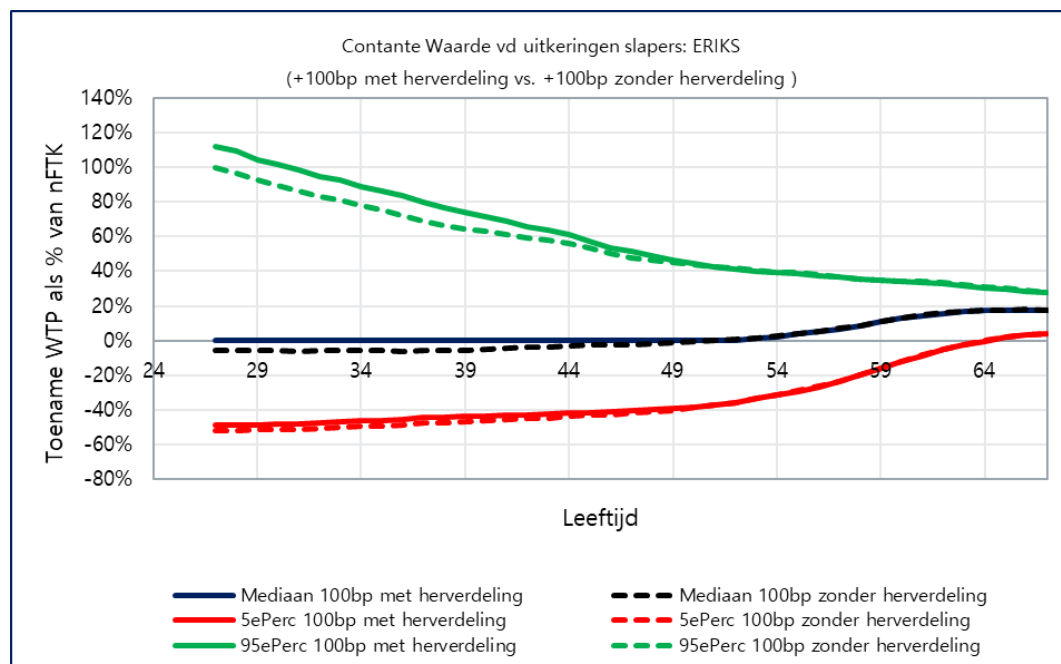

Figuur 2: Gewezen deelnemers – Vergelijking van de contante waarde van het verwachte pensioenresultaat van de nieuwe regeling (Wtp) met invaren o.b.v. 10-jaar spreiding, ten opzichte van de huidige CDC-regeling (FTK, nullijn) bij een renteschok van +/- 100bp.

In overleg met DNAPF vinden Sociale Partners ERIKS het wenselijk om de achteruitgang in termen van het pensioenresultaat zoveel mogelijk te voorkomen dan wel te minimaliseren in de mediaan in het +100bp scenario wanneer dit gerealiseerd kan worden met een herverdeling.

Het doel van de herverdeling is om het pensioenresultaat zo min mogelijk negatief te maken en idealiter minimaal 0% in de mediaan. In de andere scenario's is de negatieve pensioenverwachting niet van toepassing omdat de pensioenverwachting in de mediaan van die scenario's niet negatief wordt. In het 5^e percentiel accepteren sociale

partners dat de pensioenverwachting negatief kan worden. Voor de gewezen deelnemers leidt dit tot de volgende grafiek voor gewezen deelnemers:

Figuur 3: Gewezen deelnemers – Vergelijking van de contante waarde van het verwachte pensioenresultaat van de nieuwe regeling (Wtp) met invaren o.b.v. 10-jaar spreiding, inclusief en exclusief herverdeling ten opzichte van de huidige CDC-regeling (FTK, nullijn) bij een renteschok van + 100bp.

8. Doelstellingen en afspraken over initiële invulling risicodelingsreserve

De risicodelingsreserve is een integraal en belangrijk onderdeel van de nieuwe pensioenregeling. Deze geldt vanaf pensionering voor de deelnemers met een variabele uitkering. Deelnemers die kiezen voor een vaste uitkering zullen op moment van pensionering moeten overstappen naar een andere uitvoerder.

Door middel van de risicodelingsreserve worden financiële mee- en tegenvallers zodanig collectief gedeeld dat dit op voorhand naar verwachting leidt tot gemiddeld stabielere of hogere pensioenuitkeringen voor alle generaties ten opzichte van de aanname dat deze reserve geen onderdeel van de pensioenregeling zou zijn.

De kans op korten wordt lager bij de inzet van een risicodelingsreserve zolang deze goed gevuld is. Uitgangspunt is dat deelnemers bij toetreding tot de collectieve uitkeringsfase zich op dat moment inkopen vanuit 2% van het beschikbare persoonlijke pensioenvermogen.

De Nationale APF heeft binnen de multi-client kring voor de flexibele premiereregeling de volgende doelstellingen voor de risicodelingsreserve voor ogen, waar sociale partners ERIKS zich in kunnen vinden:

- Zo veel als mogelijk voorkomen van een daling van de ingegane pensioenuitkeringen.
- Op basis daarvan tevens bescherming bieden aan nieuw gepensioneerden voor de pensioenuitkering in het eerste jaar van pensioneren:
 - Tegen het micro-langlevensrisico (het risico dat een individu langer leeft dan op grond van de gehanteerde overlevingstafels verwacht mag worden) en tegen het macro-langlevensrisico (het risico van een hogere levensverwachting op collectief niveau) voor pensioengerechtigden.

Sociale partners ERIKS en De Nationale APF hebben samen afspraken gemaakt om de risicodelingsreserve initieel als volgt zal vullen: bij transitie wordt de risicodelingsreserve gevuld vanuit het persoonlijk pensioenvermogen van de pensioengerechtigde deelnemers en bedraagt deze initieel 2% van het vermogen van de pensioengerechtigde deelnemers.

Deelnemers die na de transitiedatum met pensioen gaan, kopen zich op dat moment in vanuit hun beschikbare persoonlijke pensioenvermogen. In afstemming met het pensioenfonds is een percentage van 2% van het opgebouwde pensioenvermogen als dotatie aan de reserve vastgesteld.

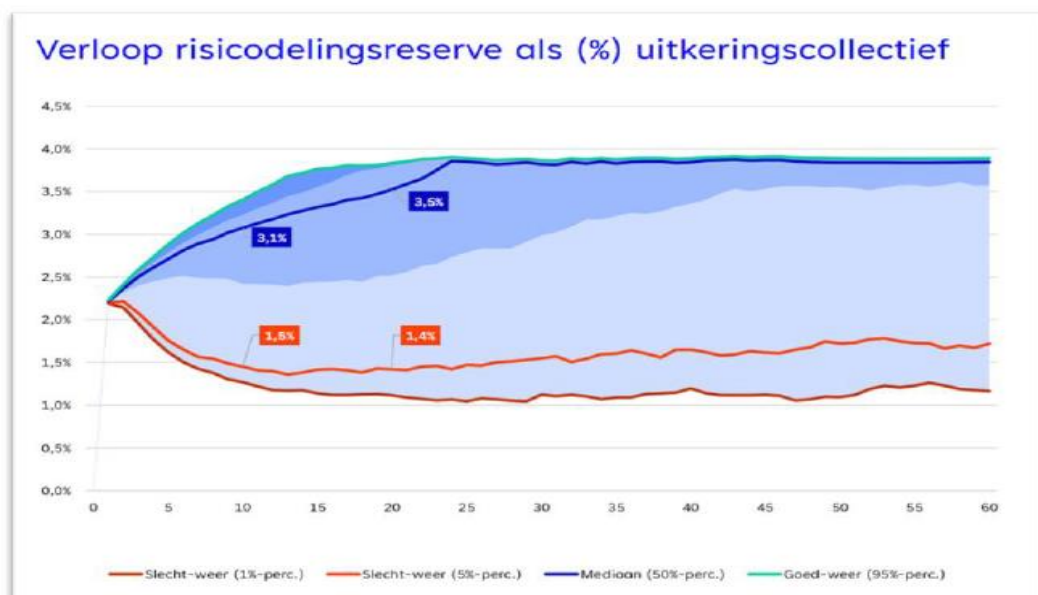
De vul- en uitdeelregels voor de risicodelingsreserve worden vastgesteld door De Nationale APF:

Tabel 2: Vul- en uitdeelregels risicodelingsreserve

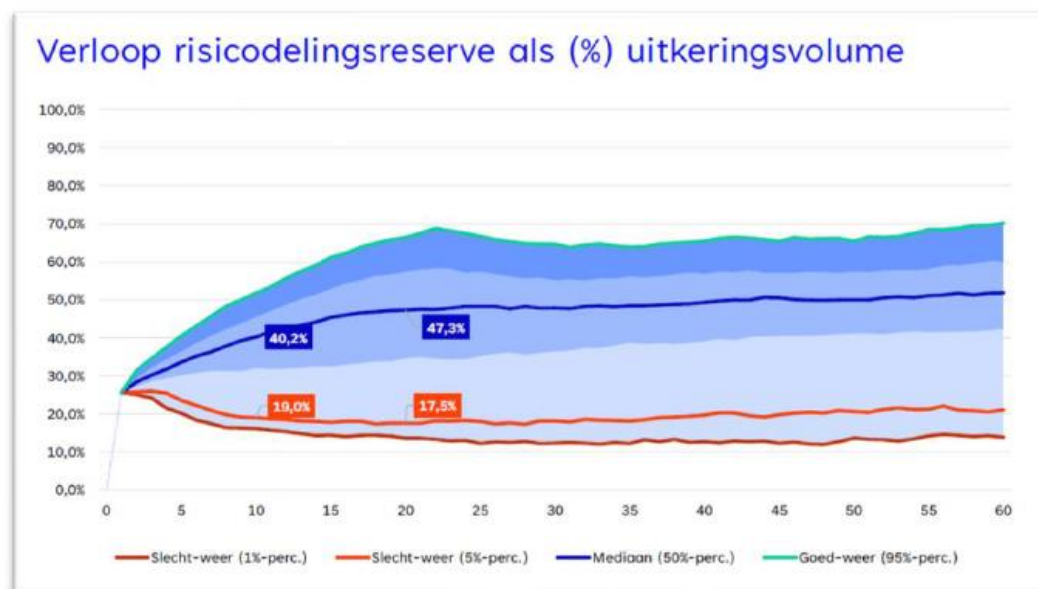
Onderwerp	Omschrijving
Initiële vulling:	2% vanuit de persoonlijke pensioenvermogens van de pensioengerechtigden op het moment van transitie.
Bij pensionering:	2% vanuit de persoonlijke pensioenvermogens van de (gewezen) deelnemer die met pensioen gaat.
Uitdeling:	De risicodelingsreserve wordt alleen ingezet om te voorkomen dat de pensioenuitkering in dat jaar daalt (ongeacht de oorzaak). Daarbij wordt ervan uitgegaan dat de behaalde rendementen in de collectieve uitkeringsfase gespreid worden over een periode van 3 jaar. In een willekeurig jaar wordt maximaal 20% van de reserve aangewend om te voorkomen dat in enig jaar de risicodelingsreserve leeg kan raken.
Maximale omvang van RDR:	4% van het totale pensioenvermogen van pensioengerechtigden
Bestemming surplus:	Bij een surplus wordt het meerdere boven 4% van het totale pensioenvermogen van pensioengerechtigden uitgekeerd aan de pensioengerechtigden o.b.v. hun pensioenvermogen.
Rendement	Het behaalde rendement binnen de risicodelingsreserve blijft ook binnen de risicodelingsreserve, tenzij het gehanteerde maximum is bereikt.

De risicodelingsreserve heeft een wettelijk maximale omvang van 15% van het gehele voor pensioen gereserveerde vermogen inclusief risicodelingsreserve. De risicodelingsreserve mag niet negatief zijn. De Nationale APF hanteert 4% als maximum. Indien de risicodelingsreserve boven het gehanteerde maximum uitkomt, wordt het meerdere naar rato uitgekeerd aan de pensioengerechtigden. Bij een tekort in de uitkeringsfase in enig jaar worden de uitkeringen aangevuld

tot maximaal het nominale niveau. Dit heeft een beperkte impact op het onttrekken uit de risicodelingsreserve. Zie onderstaande uitgevoerde ALM-berekening.

Figuur 4: Verloop omvang risicodelingsreserve in de MCK-FPR als percentage van het vermogen in de collectieve uitkeringsfase.

Figuur 5: Verloop omvang risicodelingsreserve in de MCK-FPR als percentage van de jaarlijkse uitkeringen

Uit bovenstaande grafiek op basis van berekeningen met eerdergenoemde uitgangspunten valt af te leiden dat zelfs in het 5^e percentiel van de economische scenario's de omvang van de risicodelingsreserve rond 1,5% van het pensioenvermogen van de pensioengerechtigden blijft. Over een periode van 10 jaar groeit de risicodelingsreserve naar 40% van het totale uitkeringsvolume. Dit betekent dat in een mediaanscenario een schok in de uitkeringen van 24% volledig kan worden aangevuld, gegeven drie jaar spreiden en de spending rule van 20%. In het slecht weer scenario kan een maximale schok van circa 11,4% in de uitkering worden opgevangen. ERIKS beschouwt dat als een adequate werking van de risicodelingsreserve.

9. Effecten van de wijziging van de pensioenregeling (transitie-effecten)

De effecten van de wijziging van de pensioenregeling en de wijze waarop wordt omgegaan met opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten zijn berekend door het netto profijt van het ongewijzigd voortzetten onder de huidige FTK-regelgeving af te zetten tegen het netto profijt na invaren van de opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten. Hierbij is formele definitie van het netto profijt gelijk aan het verschil tussen de marktwaarde van de te verwachten pensioenuitkeringen en de marktwaarde van de toekomstige premie-inleg.

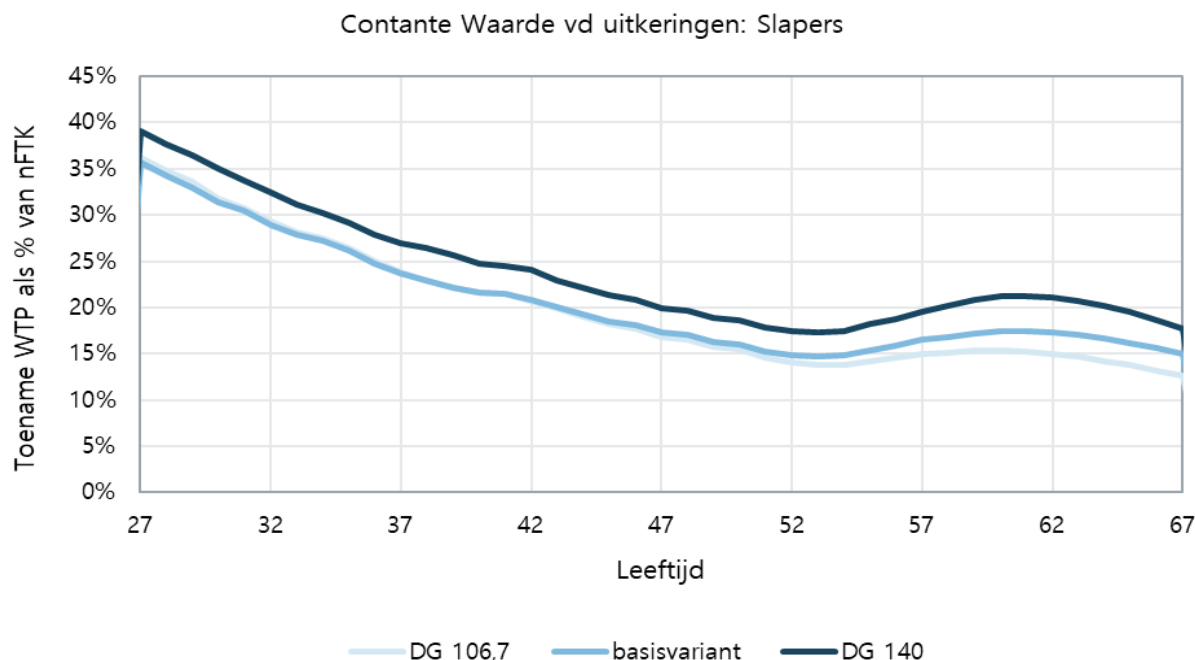
De effecten van de wijziging van de pensioenregeling en de wijze waarop wordt omgegaan met opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten zijn tevens berekend op basis van de verwachte pensioenen in goed weer, slecht weer en de mediaan, conform de uniforme rekenmethodiek. Daarbij is uitgegaan van een dekkingsgraad van 115,7% als basisvariant.

Voor iedere groep “deelnemers” is, indien van toepassing per leeftijdscohort, in kaart gebracht wat de effecten, zowel kwalitatief als kwantitatief, van de transitie zijn. Indien van toepassing: er is hierbij rekening gehouden met de initiële vulling van de risicodelingsreserve. In bijlage 3 zijn alle aannames en veronderstellingen opgenomen die aan de berekeningen ten grondslag liggen.

Bij de analyse van de resultaten dient opgemerkt te worden dat er nagenoeg geen (gewezen) ERIKS deelnemers jonger dan 40 jaar in de MCK zitten. De meerderheid van de deelnemers zit in de leeftijdsgroep 50 tot 70 jaar.

Effecten van invaren van opgebouwd pensioen voor gewezen deelnemers en gewezen partners

- A. Gewezen deelnemers – verandering contante waarde pensioenuitkeringen bij verschillende dekkingsgraden in het mediane scenario

Figuur 6: Gewezen deelnemers – Vergelijking van de contante waarde van het **verwachte pensioenresultaat** (mediaan) van de nieuwe regeling (Wtp) met invaren o.b.v. 10-jaar spreiding, ten opzichte van de huidige CDC-regeling (FTK, nullijn) bij verschillende dekkingsgraden.

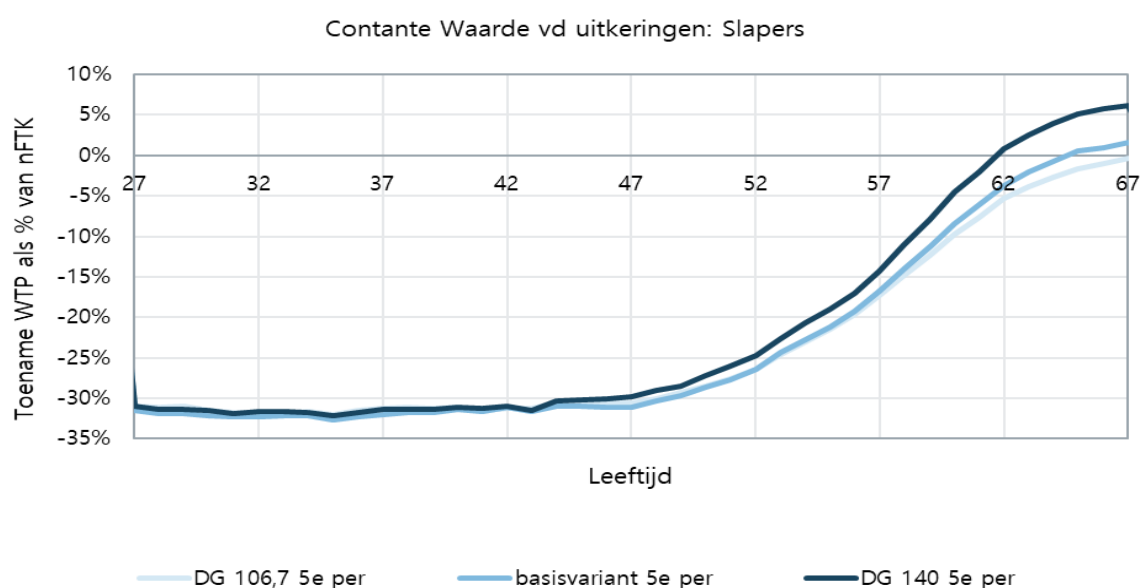
Alle jaarlagen gewezen deelnemers gaan er naar verwachting (mediane uitkomst) op vooruit in het nieuwe stelsel wanneer de opgebouwde pensioenen worden ingevaren. Dit wordt veroorzaakt door:

- De hogere buffers in het huidige stelsel en het uitdelen en herverdelen daarvan bij invaren naar het nieuwe stelsel.

- b. Het hogere verwachte rendement uit de beleggingen in de nieuwe regeling door een hoger risicoprofiel van de beleggingen, waarbij de beleggingsmix meer passend is bij de risicohouding van de deelnemers.
- c. Het kunnen loslaten van de begrenzing op het uitdelen van indexatie vanwege de verplicht aan te houden buffers in het huidige stelsel, waardoor er in het nieuwe stelsel meer ruimte ontstaat voor verhogingen.

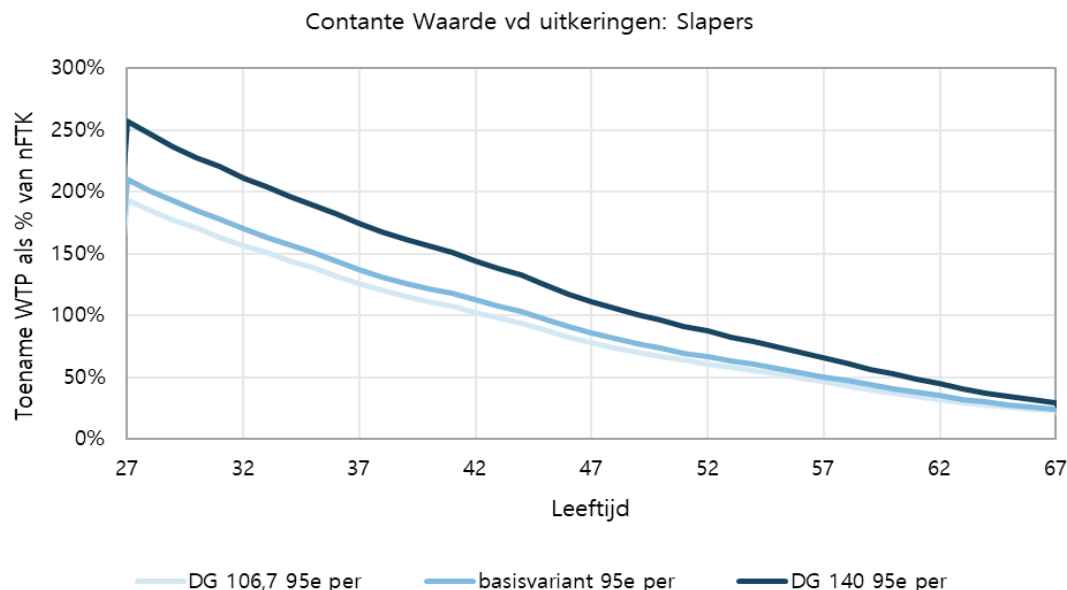
Oudere gewezen deelnemers profiteren minder van invaren als gevolg van de kortere beleggingshorizon tot aan de pensioendatum. Hierdoor hebben zij minder voordeel van het hogere beleggingsrisico dat tot aan pensioendatum kan worden genomen. Bij de verschillende doorgerekende transitiedekkingsgraden is er sprake van een langzaam aflopende lijn. Een hogere dekkingsgraad levert voordeel voor alle leeftijdsgroepen gewezen deelnemers. Dit voordeel is het grootst voor de jongste slapers in het mediane scenario.

In onderstaande grafieken wordt weergegeven wat de effecten voor de gewezen deelnemers zijn bij een slecht weer en goed weer scenario en bij verschillende dekkingsgraden.

Figuur 7: Gewezen deelnemers – Vergelijking van de contante waarde van het pensioenresultaat in een slecht weer scenario (5^e percentiel) van de nieuwe regeling (Wtp) met invaren o.b.v. 10-jaar spreiding, ten opzichte van de huidige CDC-regeling (FTK, nullijn), bij verschillende dekkingsgraden.

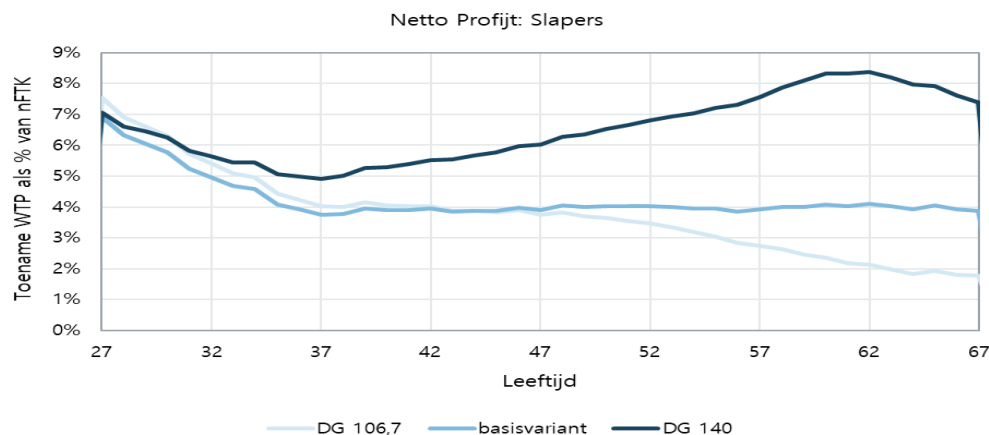
In het 5^e percentiel gaan bijna alle gewezen deelnemers erop achteruit onder alle dekkingsgraden. Bij een dekkingsgraad van 140% hebben de 62-plussers voordeel van het invaren naar de nieuwe regeling en bij de basisvariant geldt dat voor deelnemers vanaf circa 65 jaar. Een hogere dekkingsgraad is voordelig voor de oudste slapers. In de nieuwe regeling is geen sprake meer van omvangrijke buffers, want een groot deel van de buffers wordt op transitiemoment aan de deelnemers toebedeeld. Daardoor kunnen de verwachte resultaten in slecht weer onder de verwachte resultaten van de huidige CDC-regeling uitkomen. In de huidige regeling wordt een deel van de schok nog opgevangen vanuit de buffers.

Figuur 8: Gewezen deelnemers – Vergelijking van de contante waarde van het pensioenresultaat in een **goed weer** scenario (95° percentiel) van de nieuwe regeling (Wtp) met invaren o.b.v. 10-jaar spreiding ten opzichte van de huidige CDC-regeling (FTK, nullijn), bij verschillende dekingsgraden.

Alle gewezen deelnemers gaan er in het 95° percentiel (fors) op vooruit bij een hogere dekingsgraad. Jongere gewezen deelnemers hebben in deze scenario's het meeste voordeel, doordat zij een langere beleggingshorizon hebben tot hun pensioenleeftijd. De overstap op lifecycle beleggen draagt hieraan bij en zorgt ervoor dat de voordelen in goede marktomstandigheden optimaal worden benut.

B. Gewezen deelnemers – Verandering netto profijt

Figuur 9: Gewezen deelnemers – Vergelijking van het **netto profijt** van de nieuwe regeling (Wtp) met invaren o.b.v. 10-jaar spreiding, ten opzichte van de huidige CDC-regeling (FTK, nullijn), bij verschillende dekingsgraden.

In het huidige stelsel worden de bestaande buffers binnen de dekingsgraad niet snel verdeeld, waardoor jongere gewezen deelnemers daar in de toekomst een groter deel van ontvangen wanneer er niet wordt ingevaren. Om die reden is het netto profijt effect voor slapers van 40 jaar lager dan die voor hogere leeftijden.

Zoals toegelicht in hoofdstuk 7 is ervoor gekozen om eventuele negatieve effecten zodanig te beperken dat het netto profijt effect niet lager is dan 0%. Uit bovenstaande figuur blijkt dat het niet nodig is om pensioenvermogen te herverdelen voor dit doel, omdat voor alle slapers een positief netto profijt effect resulteert.

Beoordeling

Op basis van de spreiding in de uitkomsten in slecht weer, goed weer en mediane scenario's, evenals de verschillen in resterende looptijd, worden de resultaten voor de verschillende leeftijdscohorten van gewezen deelnemers als voldoende evenwichtig beschouwd.

Hoe jonger de gewezen deelnemer, hoe groter de risicoverschuiving als gevolg van de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel. Daarom is het wenselijk dat het verwachte voordeel voor jongere gewezen deelnemers in termen van de verandering van de contante waarde van de pensioenuitkeringen hoger is dan voor de oudere gewezen deelnemers. Bij het beoordelen van deze resultaten moet in ogenschouw genomen worden dat er nagenoeg geen (gewezen) ERIKS deelnemers jonger dan 40 jaar zijn.

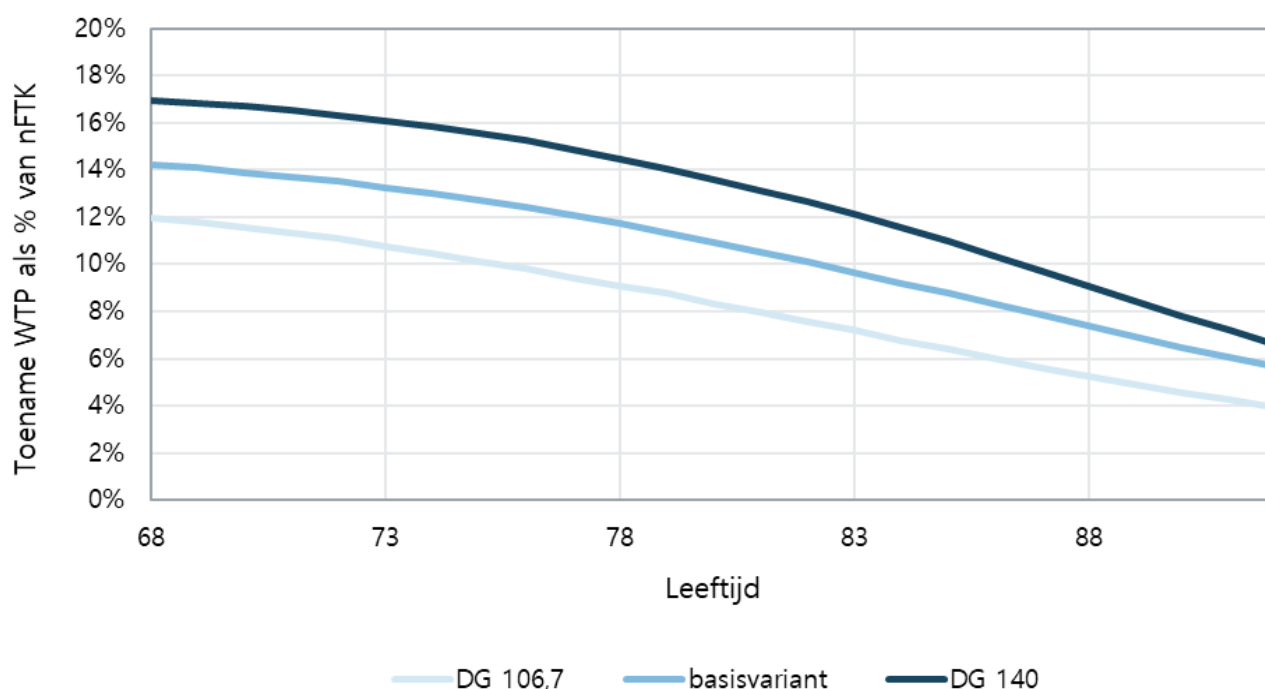
De verandering van het netto profijt is voor alle gewezen deelnemers positief, en bovendien vallen de netto profijt effecten binnen een relatief beperkte bandbreedte. Dit betekent dat de waarde van de pensioentoezegging voor alle gewezen deelnemers in ongeveer dezelfde mate verbetert.

Sociale partners ERIKS zijn van mening dat de nieuwe pensioentoezegging ten minste een vergelijkbare waarde moet hebben als de huidige pensioentoezegging. Het is daarom wenselijk om de netto profijt effecten voor iedereen minimaal 0% te laten zijn, zoals toegelicht in hoofdstuk 7. De berekeningsresultaten laten zien dat het niet nodig is om pensioenvermogen te herverdelen: de resultaten laten naar de mening van sociale partners ERIKS een evenwichtig beeld zien.

Effecten voor pensioengerechtigden

A. Gepensioneerden – verandering contante waarde uitkeringen

Contante Waarde vd uitkeringen: Gepensioneerden

Figuur 10: Pensioengerechtigden – vergelijking van de contant waarde van het verwachte pensioenresultaat (**mediaan**) van de nieuwe regeling (Wtp) met invaren o.b.v. 10-jaar spreiding ten opzichte van de huidige CDC-regeling (FTK, nullijn) bij verschillende dekkingsgraden.

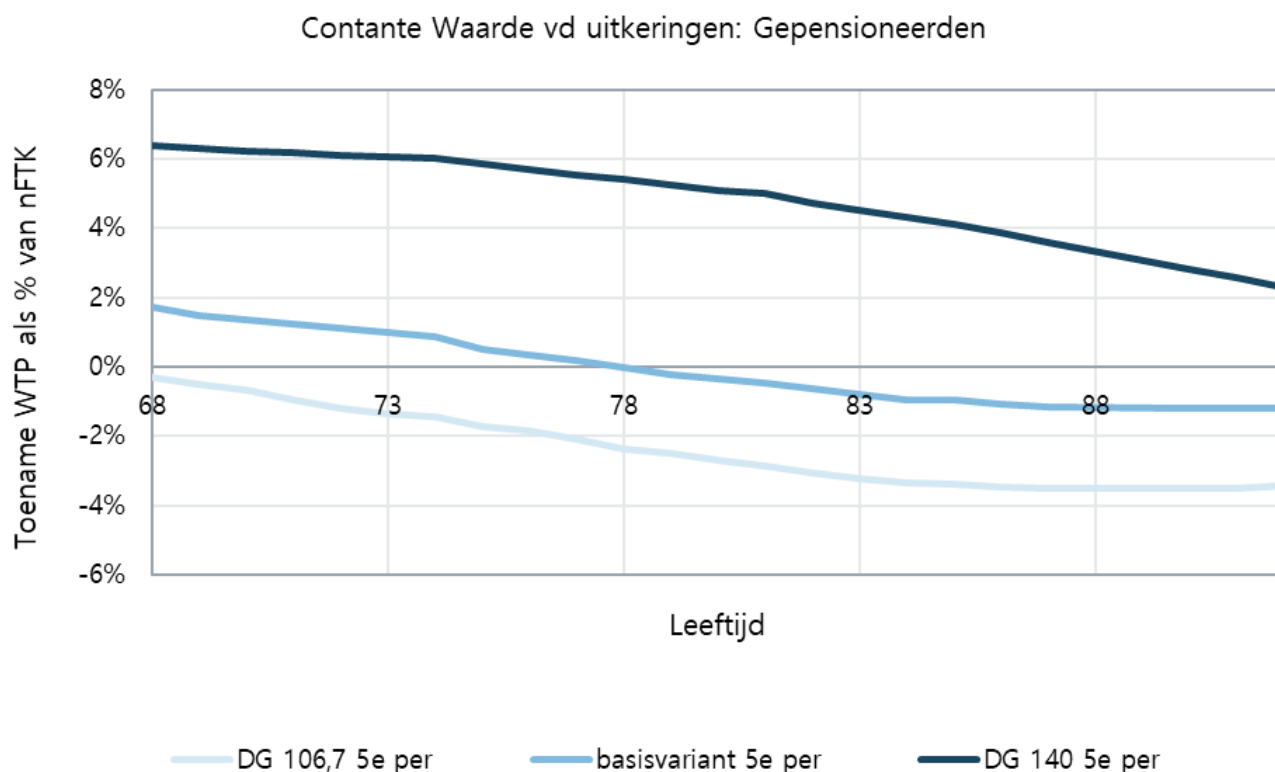
Alle jaarlagen pensioengerechtigden gaan er naar verwachting (op basis van de mediane uitkomst) op vooruit in het nieuwe stelsel wanneer de opgebouwde pensioenen worden ingevaren. Dit komt door de volgende factoren:

- De hogere buffers in het huidige stelsel die bij de overgang worden verdeeld.
- Hoger verwacht rendement uit beleggingen binnen de nieuwe regeling.

- c. Het loslaten van de begrenzing op indexatie uit het huidige stelsel waardoor er in het nieuwe stelsel meer ruimte ontstaat.

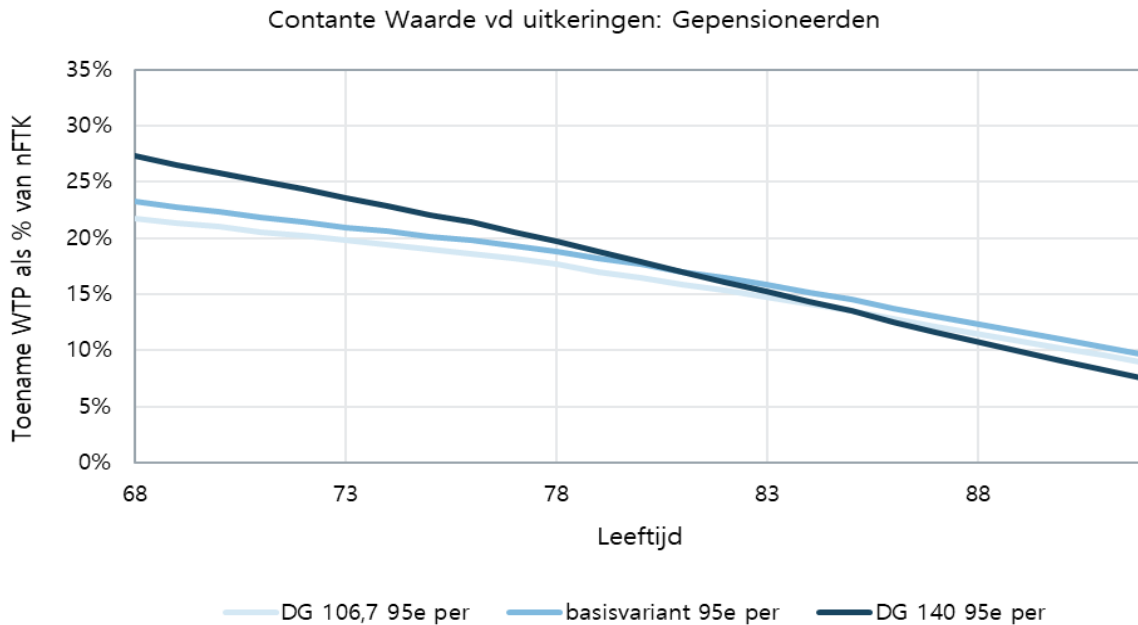
Gepensioneerden hebben meer voordeel als gevolg van de hogere dekking. Dit effect loopt bij een hogere dekking af met de leeftijd als gevolg van de 10-jaars spreidingsperiode.

In onderstaande grafieken wordt weergegeven wat de effecten zijn voor pensioengerechtigden in zowel een slecht weer- als een goed weer-scenario voor verschillende dekkingen.

Figuur 11: Pensioengerechtigden – Vergelijking van de contante waarde van het pensioenresultaat in een slecht weer scenario (5^e percentiel) van de nieuwe regeling (Wtp) met invaren o.b.v. 10-jaar spreiding ten opzichte van de huidige CDC-regeling (FTK, nullijn) bij verschillende dekkingen.

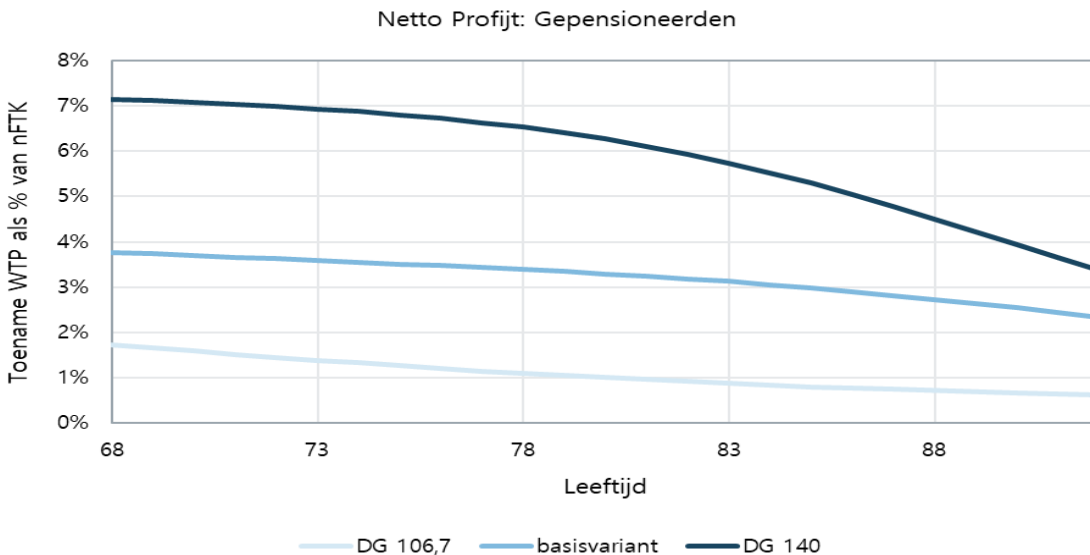
Ook in een slecht weer scenario (5^e percentiel) hebben pensioengerechtigden voordeel van een hogere dekking. Bij een dekking van 140% gaan alle pensioengerechtigden erop vooruit. Bij een dekking van 115,7% gaan deelnemers tot 78 jaar erop vooruit, en voor oudere gepensioneerden resulteert een beperkte min. Bij een dekking van 106,7% ondervinden alle gepensioneerden een nadeel dat oploopt tot ruim 3%.

Figuur 12: Pensioengerechtigden – Vergelijking van de contante waarde van het pensioenresultaat in een **goed weer** scenario (95^e percentiel) van de nieuwe regeling (Wtp) met invaren o.b.v. 10-jaar spreiding ten opzichte van de huidige CDC-regeling (FTK, nullijn) bij verschillende dekkingsgraden.

In een goed weer scenario profiteren alle pensioengerechtigden bij alle doorgerekende dekkingsgraden van het invaren van de opgebouwde pensioenen. De gepensioneerden hebben meer voordeel als gevolg van de hogere dekkingsgraad. Dit effect loopt af met de leeftijd.

B. Gepensioneerden – netto profijt

Figuur 13: Pensioengerechtigden – Vergelijking van het **netto profijt** van de nieuwe regeling (Wtp) met invaren o.b.v. 10-jaar spreiding ten opzichte van de huidige CDC-regeling (FTK, nullijn) bij verschillende dekkingsgraden.

Het netto profijt van gepensioneerden neemt toe bij een hogere dekkingsgraad. Dit effect is sterker voor de jongste gepensioneerden. Bij alle onderzochte dekkingsgraden resulteert een positief netto profijt effect voor alle leeftijden, en ook de bandbreedte tussen de verschillende leeftijdscohorten is beperkt.

Effecten gebruik transitie-FTK

Het bestuur van De Nationale APF heeft voor de kring in aanloop naar de transitie geen gebruik gemaakt van het transitie-FTK. Wel is door het bestuur van De Nationale APF gebruik gemaakt van de tijdelijke regeling voor toeslagverlening in 2023 en 2024. Daardoor is zowel per 1-1-2023 als per 1-1-2024 een hogere toeslag verleend dan op basis van het reguliere toeslagbeleid mogelijk zou zijn geweest. Pensioengerechtigden hebben hiervan al direct geprofiteerd. Sociale partners ERIKS gaan ervan uit dat de netto profijt effecten van de toepassing van de indexatie-AMvB's inzichtelijk wordt gemaakt door het pensioenfonds, zodat deze expliciet meegewogen kunnen worden in de evenwichtigheidsbeoordeling.

10. De transitieperiode

ERIKS heeft verschillende financiële en economische scenario's verkend waarbij dit transitieplan volstaat en er dus geen nadere besluitvorming meer nodig is. In dat kader zijn de doelstellingen en kwantitatieve maatstaven en de daarbij geldende voorrangsregels robuust geformuleerd.

10.1. Situatie waarbij afspraken uit het transitieplan zonder meer gelden

De keuzes en berekeningen in dit transitieplan zijn gebaseerd op dekkinggraden tussen de 106,7% en de 140%. De 106,7% dekkinggraad is afgeleid van de dekkinggraad die sociale partners ERIKS minimaal nodig menen te hebben om te kunnen invaren.

Als op 31 december 2026 de dekkinggraad van Kring B minimaal 106,7% bedraagt en maximaal 140%, gelden de in dit transitieplan gemaakte afspraken over de doelstellingen, voorrangsregels en maatstaven en vindt geen nadere besluitvorming plaats. Binnen deze bandbreedtes voor de dekkinggraad op beoogd transitiedatum zijn goed en slecht weer scenario's uitvoerig verkend en beoordeeld door sociale partners ERIKS. De maatstaven dienen daarbij te voldoen aan de gestelde bandbreedtes zoals opgenomen in paragraaf 10.3 en bijlage 6.

Sociale partners ERIKS hebben met De Nationale APF afgesteld dat er zes maanden voor de transitiedatum (d.w.z. uiterlijk op 1 juli 2026) een eerste toets zal plaatsvinden naar de actuele marktomstandigheden (o.a. de dekkinggraad van Kring B, actuele rente(verwachting)) op dat moment.

Als op dit eerste toetsingsmoment van 1 juli 2026 de dekkinggraad van Kring B lager is dan 106,7%, of de verwachting is dat de dekkinggraad per 31 december 2026 onder de 106,7% daalt, treden sociale partners ERIKS met elkaar in overleg over passende maatregelen.

Vervolgens is drie maanden voor de transitiedatum (d.w.z. uiterlijk op 1 oktober 2026) het definitieve Go/No Go moment en wordt door sociale partners ERIKS en De Nationale APF een gezamenlijk besluit genomen over het al dan niet ongewijzigd doorzetten van de transitie, inclusief invaren, of vindt er een aanpassing plaats of wordt de transitie uitgesteld.

Bij een dekkinggraad van circa 106,7% zijn de aanwezige buffers voldoende om de wettelijke reserves en de risicodelingsreserve volledig te financieren zonder dat dit leidt tot een achteruitgang van de pensioenuitkeringen op het transitiemoment en van een invaarbonus (inclusief herverdelen). Gegeven deze situatie zijn sociale partners ERIKS van mening dat ook bij een hogere dekkinggraad dan 106,7% de transitie, inclusief het verdelen van de buffers evenwichtig is.

10.2. Situatie waarbij afspraken uit het transitieplan niet zonder meer gelden

Als in de periode voor 31 december 2026 (uiterlijk per 1 oktober 2026) de dekkinggraad van Kring B lager is dan 106,7% en/of de marktomstandigheden ingrijpend gewijzigd zijn, nemen sociale partners ERIKS en De Nationale APF een gezamenlijk besluit over het vervolg. Mogelijk worden er dan opnieuw berekeningen gemaakt omtrent de verwachte pensioenuitkeringen en het netto profijt. Indien sociale partners ERIKS en/of De Nationale APF van mening zijn dat deze uitkomsten niet als evenwichtig kunnen worden beschouwd, treden sociale partners ERIKS daarover met elkaar in overleg om eventueel nadere afspraken te maken en het transitieplan daarop aan te passen. Sociale partners ERIKS zullen zich in die situatie, samen met De Nationale APF beraden op de mogelijkheden en de vereiste maatregelen. Dit zou een andere verdeling van het vermogen kunnen behelzen, of uitstel van invaren.

Mocht de situatie zich voordoen dat drie maanden voor de transitiedatum de actuele dekkinggraad hoger is dan 140% (maximale bandbreedte dekkinggraad) zullen sociale partners ERIKS en De Nationale APF eveneens gezamenlijk een besluit nemen over het al dan niet ongewijzigd doorzetten van de transitie of dat er een aanpassing plaats dient te vinden.

10.3. Bandbreedtes voor maatstaven

Sociale partners ERIKS zijn van mening dat het transitieplan in totaliteit evenwichtig is. Aangezien het transitiemoment pas op 1 januari 2027 is gepland, zijn bandbreedtes opgesteld die gehanteerd dienen te worden bij de beoordeling van de evenwichtigheid van de transitie als geheel. Binnen de hieronder genoemde bandbreedtes is de transitie evenwichtig en is geen nadere besluitvorming door sociale partners ERIKS meer nodig. Buiten deze bandbreedtes betekent dit niet dat de transitie niet meer evenwichtig is, maar vraagt dit mogelijk om een nieuwe beoordeling en aangepaste besluitvorming van sociale partners ERIKS.

Tabel 3: Bandbreedtes voor de dekkingsgraad op transitiedatum

Dekkingsgraad op transitiedatum	Bandbreedte
Dekkingsgraad op transitiedatum waarop geen nadere besluitvorming meer nodig is en het transitieplan volstaat	106,7% tot 140,0%
Renteschok op de huidige transitiedatum waarop geen nadere besluitvorming meer nodig is en het transitieplan volstaat	Tussen +100bp (na herverdeling) en -200bp

Tabel 4: Bandbreedtes en randvoorwaarden voor de transitie maatstaven

Maatstaven	Bandbreedte/randvoorwaarden
Verwacht pensioenresultaat (contante waarde van de verwachte pensioenuitkeringen)	Verwacht pensioenresultaat (mediaan) na transitie dient per leeftijdscohort minimaal gelijk te zijn aan verwacht pensioen (mediaan) voor transitie. Verwacht pensioen in slecht weer mag lager uitkomen ten opzichte van het huidige FTK. Voor de tabellen zie de bijlage.
Netto profijt	Tussen 0% en 15% voor alle (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden.

11. Verantwoording evenwichtigheid transitie-afspraken

De huidige pensioenregeling van ERIKS kent een collectief karakter, waar iedere deelnemer in meer of mindere mate een bijdrage heeft geleverd aan de huidige dekkingsgraad. Bij de transitie naar de nieuwe pensioenregeling wordt gekeken naar de effecten in de toekomst. Sociale partners ERIKS volgen voor een belangrijk deel de standaardkeuzes vanuit de wetgeving waar gekeken wordt naar het behalen van de transitiedoelstellingen. Bij invaren worden de huidige buffers toebedeeld aan de persoonlijke pensioenkapitalen in de nieuwe pensioenregeling. Dat levert direct een hoger pensioen op voor alle deelnemers, dus zowel voor arbeidsongeschikte deelnemers, gewezen deelnemers als pensioengerechtigden.

Sociale partners ERIKS hebben een zorgvuldig proces doorlopen om tot afspraken te komen over de nieuwe pensioenregeling en de transitie daarnaartoe. Het geheel aan afspraken wordt door sociale partners ERIKS beoordeeld als evenwichtig en passend bij ERIKS.

De wijziging van de pensioenregeling

Met de transitie-afspraken wordt geborgd dat:

- alle deelnemers minimaal de marktwaarde van de (nominale) opgebouwde pensioenen meekrijgen;
- de verwachte gemiddelde reële uitkering (het pensioenresultaat) in de nieuwe pensioenregeling voor alle deelnemersgroepen en leeftijdscohorten hoger dan de verwachte gemiddelde reële uitkering in de huidige pensioenregeling is;
- de (verwachte) pensioenuitkeringen in het eerste jaar na transitie minimaal hetzelfde zijn als in het jaar voorafgaand aan de transitie;
- de waarde van de nieuwe regeling minimaal gelijk is aan de huidige regeling.

Daarnaast wordt bij de overstap naar de flexibele premierregeling vanuit het vermogen van de pensioengerechtigden de risicodelingsreserve gevuld. Door de aanvangsvulling van de risicodelingsreserve wordt een robuuste start in het nieuwe stelsel gemaakt. Sociale partners vinden dit evenwichtig omdat daarmee dalingen van nominale uitkeringen bij economisch slechte jaren zo veel mogelijk worden voorkomen dan wel beperkt. Arbeidsongeschikte en gewezen deelnemers dragen initieel niet bij aan de vulling van de risicodelingsreserve, omdat de risicodelingsreserve uitsluitend ingezet wordt ter voorkoming van verlagingen van de pensioenen in de uitkeringsfase. Pas op pensioendatum dragen zij bij aan de risicodelingsreserve (indien zij opteren voor de variabele pensioenuitkering bij De Nationale APF).

Het verzoek tot invaren

Invaren leidt tot een verbetering van de evenwichtigheid van de transitie naar de nieuwe pensioenregeling (zie de toelichting bij de transitie-effecten in hoofdstuk 9).

De verdeling van het bestaande pensioenvermogen

De indexaties die in de afgelopen jaren niet gegeven konden worden vanwege te lage buffers, komen in het nieuwe stelsel te vervallen. Wel wordt er op moment van transitie een invaarbonus uitgedeeld. Pensioenen worden in het nieuwe stelsel uitsluitend nog verhoogd op basis van behaalde beleggingsrendementen.

11.1. Toelichting bij evenwichtigheid voor verschillende deelnemersgroepen

De keuzes van sociale partners met betrekking tot herverdeling en het rekening houden met het vervallen van de mogelijkheid tot het geven van inhaalindexatie in het huidige pensioenstelsel leiden niet tot grote verschillen tussen deelnemersgroepen en/of leeftijdscohorten bij de transitie. Daar waar wel een (beperkt) verschil ontstaat, achten sociale partners dit uitlegbaar aan de deelnemers en stellen zij het volgende:

Gewezen deelnemers

Voor gewezen deelnemers zien we in de mediaan voor alle leeftijdsgroepen een verbetering van het pensioenresultaat bij de transitie met de beoogde transitie maatregelen ten opzichte van de voortzetting van het FTK. Voor jongere gewezen deelnemers is de vooruitgang groter dan voor oudere gewezen deelnemers. Dit vinden sociale partners ERIKS passend gezien de langere looptijd tot aan hun pensioendatum en de langere blootstelling aan hoger risico. Bij een dekkingsgraad

lager dan 106,7% op het transitie moment zal de transitie in principe niet doorgaan. Gewezen deelnemers worden zo beschermd tegen negatieve transitie-effecten.

Uit berekeningen volgt dat de netto profijt effecten voor alle gewezen deelnemers positief blijven bij de onderzochte dekkingsgraden. Sociale partners ERIKS hadden eerder aan het bestuur van De Nationale APF verzocht om eventuele negatieve netto profijt effecten ongedaan te maken met behulp van bestuurlijke herverdeling van pensioenvermogen. In de onderzochte scenario's is dit niet nodig gebleken.

Sociale partners ERIKS vinden de transitie voor gewezen deelnemers evenwichtig, omdat de risico-gewogen waarde van de pensioenregeling voor alle deelnemers minimaal hetzelfde is als de huidige pensioenregeling, en omdat deze netto profijt effecten tussen de verschillende leeftijdscohorten slechts beperkt verschillen.

Pensioengerechtigden

Voor pensioengerechtigden zien we in de mediaan voor alle leeftijdsgroepen een verbetering van het pensioenresultaat bij de transitie. Bij een dekkingsgraad op beoogde transitiedatum van 115,7% stijgt de contante waarde van de pensioenuitkeringen met ongeveer 10%. Oudere pensioengerechtigden profiteren minder van de buffers dan jongere pensioengerechtigden.

Het netto profijt effect is voor alle pensioengerechtigden positief, en ook bij de pensioengerechtigden geldt dat de verschillen tussen de hoogste en laagste netto profijt effecten relatief beperkt zijn.

Om rekening te houden met inhaalindexatie, wordt bij invaren gekozen voor 10-jaars spreiding en het op gelijke wijze vullen van de individuele pensioenvermogens van alle deelnemers. Dit leidt direct tot hogere pensioenen. Het pensioenresultaat voor pensioengerechtigden is hierdoor hoger dan bij de standaardmethode met 10 jaar spreiding. Sociale partners ERIKS vinden de transitie voor pensioengerechtigden evenwichtig, omdat de verandering van het netto profijt geen onevenredige verschillen laat zien tussen opeenvolgende leeftijdsgroepen. Bovendien sluit de verandering van het netto profijt voor een 67-jarige gewezen deelnemer bijna aan op die van een 68-jarige pensioengerechtigde. Dit blijft ook zo bij een renteverschuiving.

Met de door sociale partners ERIKS gemaakte transitieafspraken worden de doelstellingen van sociale partners behaald:

- Het volgen van het 'standaardpad', dat de wetgever beoogt. Dit betekent voor ERIKS het invaren van opgebouwde pensioenaanspraken.
- Sociale partners ERIKS vinden het van belang dat er niet te veel vermogen naar reserves/buffers gaat en dat zoveel mogelijk vermogen in het persoonlijk pensioenvermogen van deelnemers terecht komt, zodat dit ten gunste komt van hun pensioenresultaat.
- Het op peil houden van lopende pensioenuitkeringen.
- De fluctuaties in de uitkeringen worden beperkt gehouden. Sociale partners wensen dalingen van het ingegaan pensioen zo veel als redelijkerwijs mogelijk te voorkomen.

Tabel 5: Toetsing van de transitiedoelstellingen

Doelstelling	Doelstelling behaald?
Het volgen van het 'standaardpad', dat de wetgever beoogt. Dit betekent voor ERIKS het invaren van opgebouwde pensioenaanspraken.	Ja, de opgebouwde pensioenaanspraken worden ingevaren naar de nieuwe pensioenregeling.
Sociale partners vinden het van belang dat er niet te veel vermogen naar reserves/buffers gaat en dat zoveel mogelijk vermogen in het persoonlijk pensioenvermogen van deelnemers terecht komt, zodat dit ten gunste komt van hun pensioenresultaat.	Ja, er wordt uitsluitend een risicodelingsreserve gevuld voor de pensioengerechtigde deelnemers die opteren voor een variabele pensioenuitkering (en geen gebruik maken van het shoprecht voor een vaste uitkering).
Het verwachte pensioen voor arbeidsongeschikte en gewezen deelnemers blijft ten minste gelijk. Dit betekent dat het verwachte pensioen direct na transitie hoger is dan of gelijk is aan het verwachte pensioen direct voor transitie.	Ja, het verwachte pensioenresultaat (mediaan) na transitie is per deelnemersgroep en per leeftijdscohort minimaal gelijk aan het verwachte pensioenresultaat (mediaan) voor transitie. Ook de netto profijt effecten zijn voor deze deelnemers positief.

De neerwaartse fluctuaties in de uitkeringen worden beperkt gehouden. Sociale partners wensen dalingen van het ingegaan pensioen zo veel als redelijkerwijs mogelijk te voorkomen.	Ja, de neerwaartse fluctuaties in de uitkeringen worden d.m.v. de risicodelingsreserve en spreiden in de uitkeringsfase zoveel als redelijkerwijs mogelijk beperkt.
--	---

Daarnaast zorgen de transitie-afspraken ervoor dat ook voldaan wordt aan de gestelde randvoorwaarden ten aanzien van de kwantitatieve maatstaven:

Tabel 6: Toetsing van de randvoorwaarden voor de transitie

Randvoorwaarde maatstaven	Voldaan aan randvoorwaarde?
De transitie-effecten zijn in beginsel voor alle deelnemersgroepen en alle leeftijden positief. Daarbij wordt primair gekeken naar het netto profijt effect en secundair naar de verandering van de waarde van het verwachte pensioenresultaat (mediaan). Voor de beoordeling van beide maatstaven wordt rekening gehouden met invaren.	Ja, de netto profijt effecten zijn voor alle (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden niet-negatief en bevinden zich in een smalle bandbreedte over de leeftijden. Bovendien is de verandering van het verwachte pensioenresultaat voor alle deelnemersgroepen en leeftijden positief.
Eventuele verschillen in transitie-effecten tussen leeftijden en deelnemersgroepen zijn uitlegbaar	Ja, de verschillen zijn beperkt en bovendien uitlegbaar. Mochten er scenario's komen waarbij effecten significant groter worden, waarbij ook negatieve netto profijt effecten ontstaan, dan kan herverdeling van pensioenvermogen ingezet worden om negatieve effecten te verminderen of ongedaan te maken.

12. Communicatie

Dit transitieplan wordt beschikbaar gesteld aan alle gewezen deelnemers, gewezen partners en pensioengerechtigden om te raadplegen. ERIKS overlegt het transitieplan na vaststelling aan De Nationale APF. De Nationale APF stelt het transitieplan eventueel op een besloten deel van zijn website beschikbaar. Het op de website plaatsen van dit transitieplan vindt uiterlijk één maand plaats nadat de definitieve versie aangeleverd is bij De Nationale APF.

Een eerdere versie van dit transitieplan was vastgesteld op 15 juli 2025. Dit aangepaste transitieplan is vastgesteld op 10 december 2025 te Capelle aan den IJssel.

Namens ERIKS:

Naam: Yvonne Heemskerk
Human Resources Directeur

Ondertekend door:

8C1BB CD2CD5949B...

Namens de OR:

Naam: Sjon Schellingerhout
Voorzitter Ondernemingsraad

Ondertekend door:

538851BDF54F497...

Bijlage

1. Nieuwe pensioenregeling t.o.v. huidige pensioenregeling

Aspecten	Huidige pensioenregeling	Nieuwe pensioenregeling
Contractkeuze	Gesloten regeling	Flexibele premieregeling (FPR)
SCK of MCK	Multi-client kring – Kring B	Multi-client kring – Kring MCK FPR
Flexibiliseringsmogelijkheden	Deeltijdpensionering, vervroegen en uitstellen pensioendatum tot 5 jaar voor en na AOW, uitruil PP-OP, hoog-laag en laag-hoog, omzetting OP/AOW overbrugging	Deeltijdpensionering, vervroegen tot 10 jaar voor AOW en uitstellen pensioendatum tot 5 jaar na AOW, uitruil PP-OP, hoog-laag en laag-hoog, omzetting OP/AOW overbrugging
Toeslagverlening	Voorwaardelijk op basis van financiële positie van Kring B, maatstaf is de prijsindex.	Geen toeslagverlening, maar aanpassing van persoonlijk pensioenvermogen op basis van beleggingsresultaten. Ook de pensioenuitkeringen bewegen mee met de beleggingsresultaten.
Risicodelingsreserve	n.v.t.	Toevoegen van een risicodelingsreserve conform standaardbeleid voor de MCK bij De Nationale APF: startomvang 2% van vermogen pensioengerechtigden. Maximale omvang 4% van vermogen pensioengerechtigden. Vaste vulling bij pensioneren van 2% van het vermogen. Onttrekking om een daling van de uitkeringen te voorkomen en wanneer de maximum omvang wordt bereikt. Maximale aanwending per jaar (spending rule) 20% van de RDR.
Wettelijke reserves	Minimaal vereist eigen vermogen (MVEV) = 4,1% van de voorziening Vereist eigen vermogen (VEV) = 14,6% van de voorziening (inclusief MVEV).	MVEV = 1% van het vermogen. Voorziening Operationele Reserve (VOR) = 1 % van het vermogen.
Spreiding van beleggingsrendementen	n.v.t.	Spreiding van beleggingsrendementen in de uitkeringsfase conform standaardbeleid voor de multi-client kring bij De Nationale APF: 3 jaar.
Uitkeringsfase	Collectief vermogen met deling van resultaten	Collectieve uitkeringsfase met deling van resultaten.
Beleggen	Collectief beleggingsbeleid: return 37% en afdekking renterisico 57%	Lifecycle beleggen: lifecycle passend bij uitkomsten RPO. Start% return 90% en eind% 35%, knikpunt op leeftijd 58. Renteafdekking start% 0% en eind% 85%, knikpunt op leeftijd 58.
Invaren	n.v.t.	Invaren omwille van evenwichtigheid. Methode: na vulling wettelijke reserves, wordt het

		fondsvermogen toebedeeld aan individuele pensioenvermogens o.b.v. de standaardmethode met 10 spreiding. Bij invaren wordt herverdeeld.
--	--	--

2. Gevolgd proces

Op 1 juli 2024 zijn de sociale partners ERIKS begonnen met nadenken met het onderzoeken van transitievraagstukken. Daarbij heeft op diverse onderwerpen die onderdeel zijn van dit transitieplan een uitwisseling plaatsgevonden tussen sociale partners ERIKS en het uitvoerend bestuur van De Nationale APF. Zo zijn alle kwantitatieve analyses in onderlinge afstemming uitgevoerd. Montae heeft de berekeningen die ten grondslag liggen aan dit transitieplan uitgevoerd. Daarnaast heeft gedurende het proces ook afstemming met De Nationale APF plaatsgevonden over bijvoorbeeld uitvoerbaarheid, uitlegbaarheid, haalbaarheid, evenwichtigheid en uitgangspunten en planning. Daarbij is ook AZL, de administrateur van De Nationale APF betrokken. Door middel van dit iteratieve proces zijn besluiten tot stand gekomen die naar de mening van sociale partners evenwichtig zijn. Sociale partners hebben daarbij uitgebreid stilgestaan bij alternatieven om te komen tot goed onderbouwde keuzes.

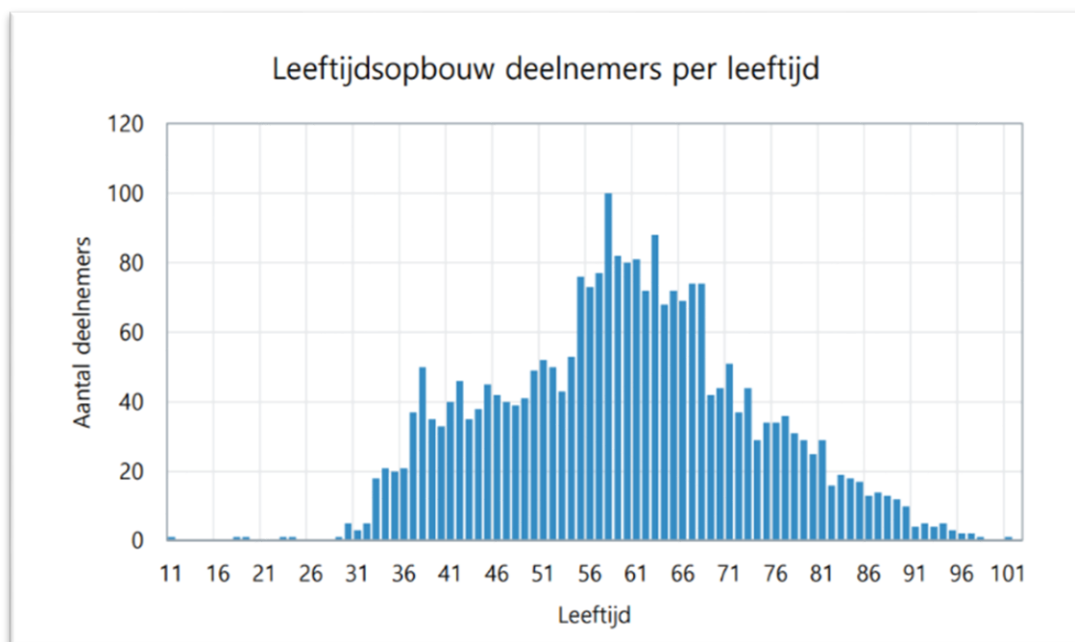
Er is geen sprake geweest van hoorrecht aangezien de pensioengerechtigden en/of gewezen deelnemers zich niet verenigd hebben tot een representatieve vereniging.

Op 15 juli 2025 is een eerste versie van het transitieplan vastgesteld door sociale partners ERIKS en is het voorgelegd aan De Nationale APF voor de opdrachtaanvaarding en implementatie. In de maanden hierna is gebleken dat de getoond berekeningsresultaten niet voldoende realistisch waren, onder andere omdat uitgegaan was van een afwikkelscenario zonder toekomstige pensioenopbouw. Bovendien hebben voortschrijdende inzichten invloed gehad op de berekeningen. Als gevolg hiervan zijn sociale partners ERIKS in de tweede helft van 2025 regelmatig op de hoogte gesteld door De Nationale APF over de ontwikkelingen en de nieuwe resultaten. Dit heeft geleid tot deze aangepaste versie van het transitieplan, die op 10 december 2025 is vastgesteld.

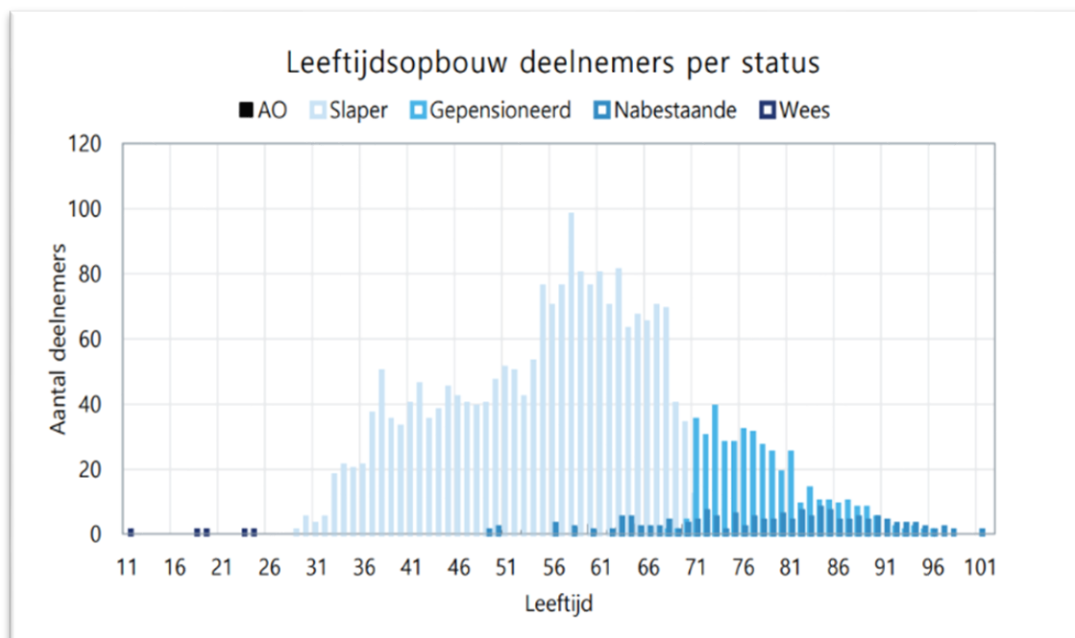
3. Aannames en veronderstellingen bij de berekeningen

Deelnemersbestand

Voor de transitie-effecten is uitgegaan van een deelnemersbestand per 30-03-2025 waarbij per leeftijdscohort (deelnemers uit eenzelfde geboortjaar) een gemiddelde deelnemer is gedefinieerd. Onderstaande figuren tonen de leeftijdsopbouw van de deelnemers per 31-12-2023 (uit de eerste versie van het transitieplan).

We zien een piek rond de leeftijd van 56 jaar.

Het overgrote deel van deelnemers is slaper. Een kleiner gedeelte is gepensioneerd.

Grondslagen

Onderdeel	Invulling
Sterftetafel	AG2024 met startjaar 2025
Leeftijdsverschil man -/- vrouw	4
Leeftijdsverschil vrouw -/- man	-2

Beleggingsbeleid in de nieuwe pensioenregeling

Onderdeel	Neutrale lifecycle
Return start	90%
Return eind	35% vanaf 68
Return knikpunt	58 jaar
Rente afdekking start	0%
Rente afdekking eind	85% vanaf 68
Rente afdekking knikpunt	58 jaar

Risicodelingsbeleid in de nieuwe pensioenregeling

Onderdeel	Invulling beleid risicodelingsreserve
Omvang start risicodelingsreserve	2% van het vermogen van de pensioengerechtigden
Maximale omvang risicodelingsreserve	4% van het vermogen van de pensioengerechtigden
Vullen	Bij pensioneren van deelnemers wordt de risicodelingsreserve gevuld met 2% van het belegd vermogen van de betreffende deelnemer. De risicodelingsreserve groeit daarnaast ook aan door het behalen van rendement op de risicodelingsreserve zelf.
Uitdelen	Onttrekking aan de risicodelingsreserve om een daling van de uitkeringen te voorkomen en wanneer de maximum omvang wordt bereikt. Maximale aanwending per jaar (spending rule) is 20% van de risicodelingsreserve

Uitkeringsbeleid in de nieuwe pensioenregeling

Onderdeel	Invulling uitkeringsbeleid
Type uitkering	Variabel
Projectierendement	Rentetermijnstructuur (zonder op- of afslagen)
Uitkeringen spreiden	3 jaar
Uitkeringsfase	Collectief

Uitgangspunten bij invaren – verdeling vermogen

Onderdeel	Invulling uitkeringsbeleid
Reserve operationele kosten	1% van het vermogen, vullen bij invaren
Reserve MVEV	1% van het vermogen, vullen bij invaren
Risicodelingsreserve	2% van het vermogen van pensioengerechtigden, vullen bij invaren
Herverdeling	In geval van negatieve netto profijt effecten worden deze door middel van herverdelen zoveel als mogelijk niet-negatief gemaakt. Naar verwachting is deze vorm van herverdeling <i>niet</i> nodig. Daarnaast kan pensioenvermogen herverdeeld worden als de pensioenverwachtingen (in de mediaan) lager worden dan in het FTK. Dit is met name het geval als de rente op transitiedatum fors hoger is dan de rente uit DNB-scenarioset 2025Q2.
Toebedeling	De resterende buffers worden toebedeeld aan alle deelnemers m.b.v. standaardmethode met 10 jaar spreiding.

Algemene uitgangspunten

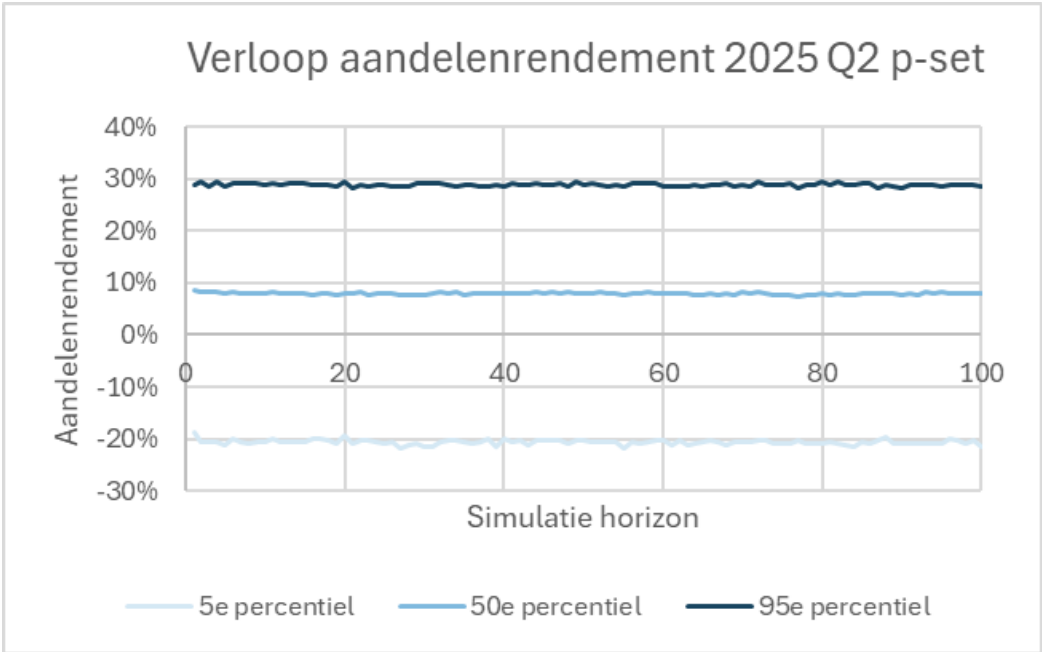
Onderdeel	Invulling
Jaarlijkse bestandontwikkeling	n.v.t.
ALM-scenario's voor basisvergelijking	2025Q2DNB scenarioset (10.000 scenario's voor basis- resp. gevoeligheidsanalyses).

Uitgangspunten huidige regeling

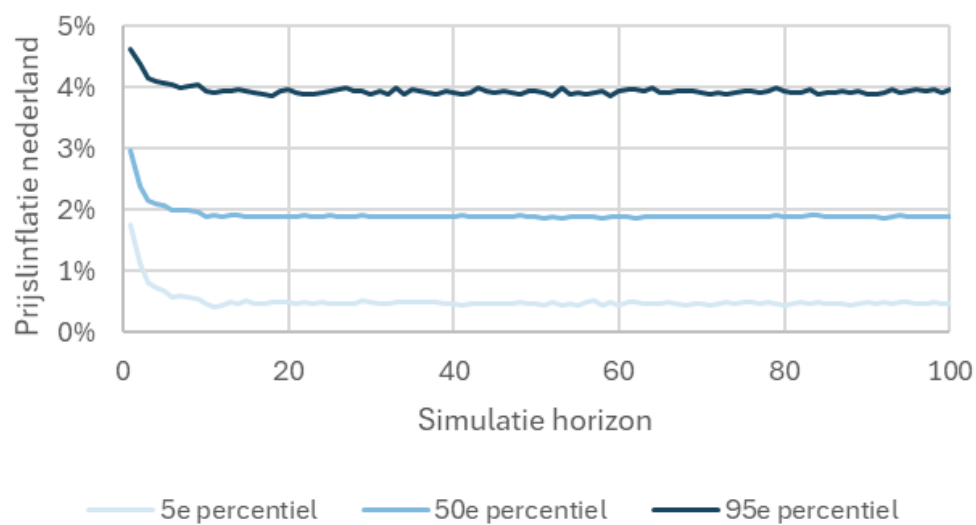
Onderdeel	Invulling
Huidig regeling	Gesloten regeling
Premiebeleid	Arbeidsongeschikte deelnemers ontvangen premievrije opbouw, in het huidige stelsel wordt opbouw tot en met pensioenrichtleeftijd (68) verondersteld.
Beleggingsbeleid	63% vastrentende waarden 37% zakelijke waarden 57% afdekking renterisico 0,23% beheerkosten
Indexatiebeleid	Prijsinflatie tussen 110% en TBI (144%). Inhaalindexatie wordt meegenomen. De indexatieachterstand is 23,45%.
Financiële situatie Kring B voor basisvergelijking	115,7% actuele dekkingsgraad (31-3-2025) 114,4% beleidsdekkingsgraad (31-3-2025)
Toetsing toereikendheid financiële positie	Kritische dekkingsgraad 90% Minimaal vereiste dekkingsgraad 104,1% Vereiste dekkingsgraad 114,8% (31-3-2025) Kortingen worden uitgesmeerd over 5 jaar Hersteltermijn van 10 jaar

Wettelijk maatstaven – basisvergelijking

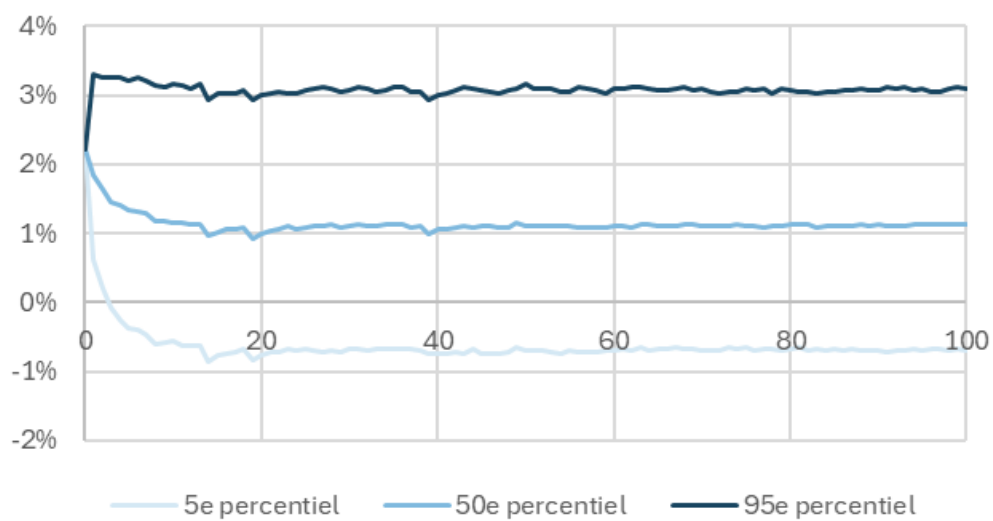
In dit transitieplan zijn de wettelijke maatstaven gehanteerd, tenzij expliciet anders is vermeld. De wettelijke maatstaven zijn gebaseerd op de Toezicht DNB 2024 Q4 P-scenarioset. Onderstaand enkele uitgangspunten die daarbij worden gehanteerd.

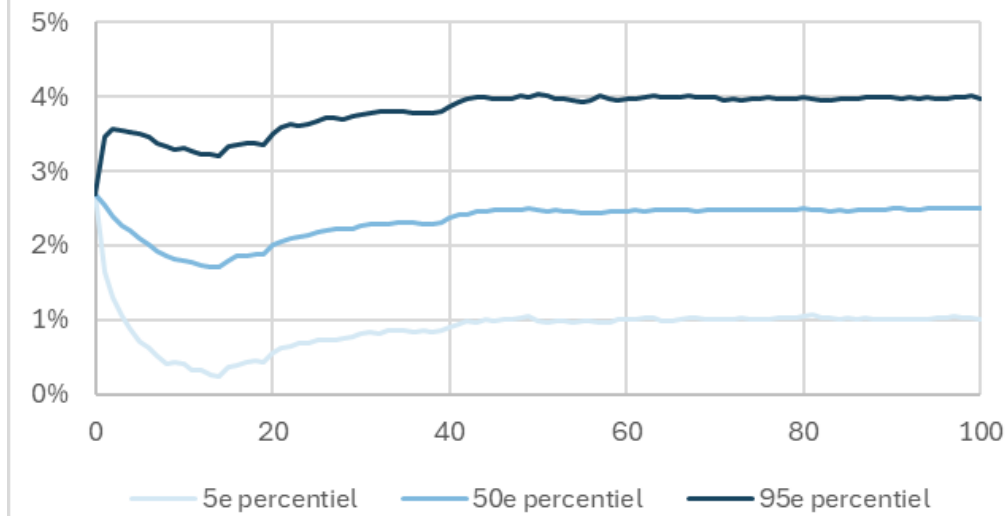
Verloop prijsinflatie 2025 Q2 p-set

1-jaars rente 2025Q2 p-set

25-jaars rente 2025Q2 p-set

4. Lifecycles MCK-FPR De Nationale APF

Beleggingsbeleid	Defensief	Neutraal/default	Offensief
Zakelijke waarden - hoogte bij start - hoogte bij eind - knikpunt	80% 35% leeftijd 50	90% 35% leeftijd 58	100% 35% leeftijd 58
Rente afdekking - niveau bij start - niveau bij eind - knikpunt	0% 85% leeftijd 50	0% 85% leeftijd 58	0% 85% leeftijd 58

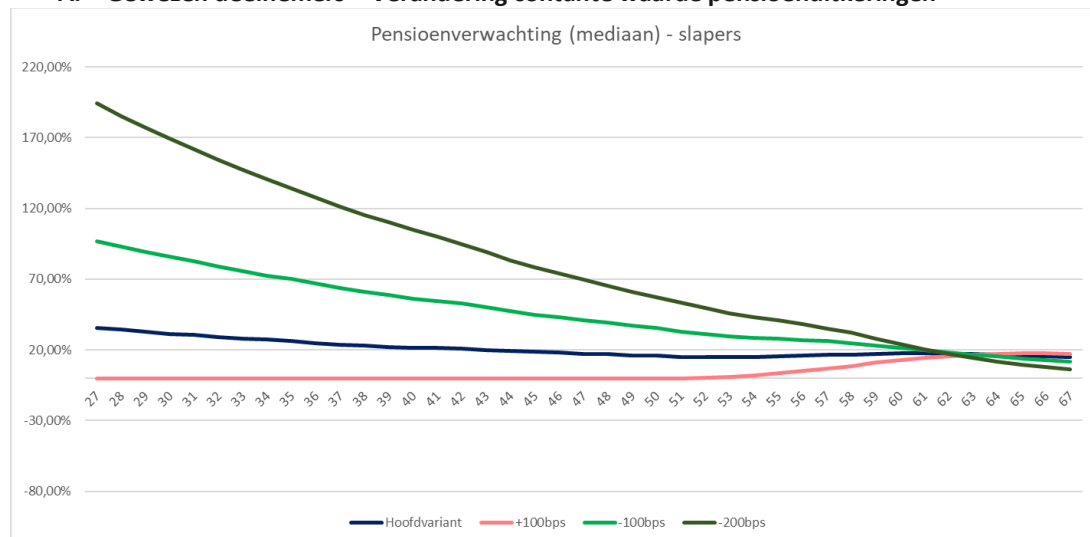
5. Effecten van de transitie bij andere rentescenario's

In deze bijlage worden de effecten van andere rentescenario's op transitiedatum weergegeven. Hierbij is de gebruikte scenarioset verhoogd met 100 basispunten en verlaagd met 100 en 200 basispunten. Achtereenvolgens worden de effecten getoond voor gewezen en pensioengerechtigde deelnemers waarbij wordt gekeken naar het verwacht pensioenresultaat, het pensioenresultaat bij slecht en goed weer, het netto profijt en de hoogte van de eerste reële uitkering. Er wordt in deze bijlage niet ingegaan op de kans op verlagingen van de uitkeringen, omdat dit in de verschillende varianten redelijke vergelijkbaar is met de basisvariant. In de grafieken worden de verschillen getoond tussen het resultaat in de huidige pensioenregeling en de nieuwe pensioenregeling met invaren en de overige transitie-afspraken.

In de praktijk wordt bij een renteverandering ook een impact op de (transitie)dekkingsgraad verwacht. Over het algemeen geldt dat bij een rentedaling de dekkingsgraad daalt en bij een rentestijging de dekkingsgraad stijgt. Hier is in deze bijlage geen rekening mee gehouden.

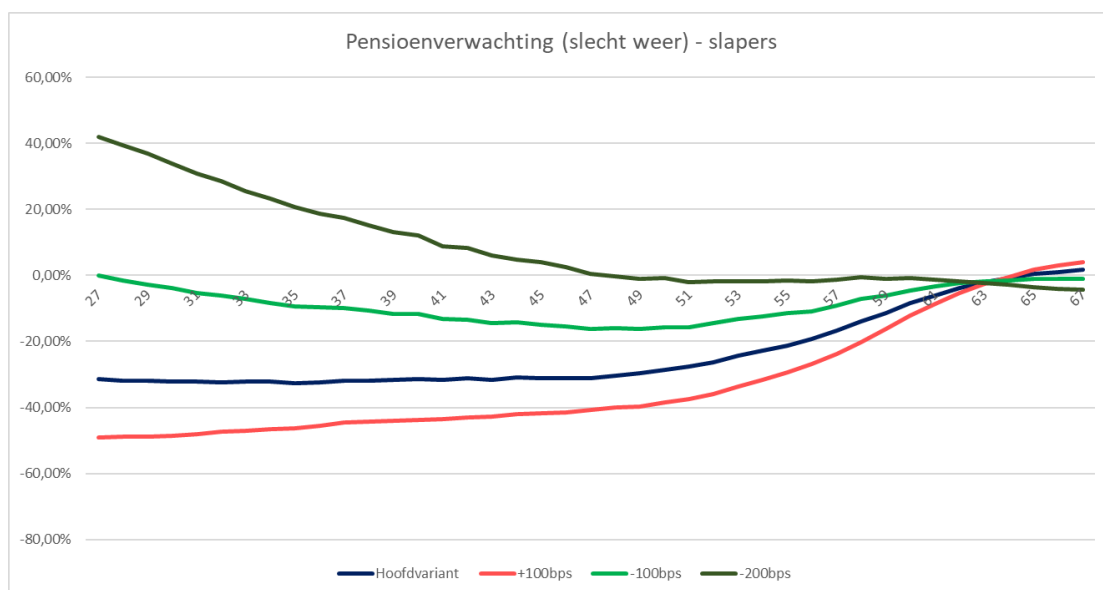
De hoogte van de dekkingsgraad op transitiedatum is bepalend voor het al dan niet ongewijzigd kunnen uitvoeren van de in dit transitieplan vastgelegde transitie-afspraken.

A. Gewezen deelnemers – Verandering contante waarde pensioenuitkeringen

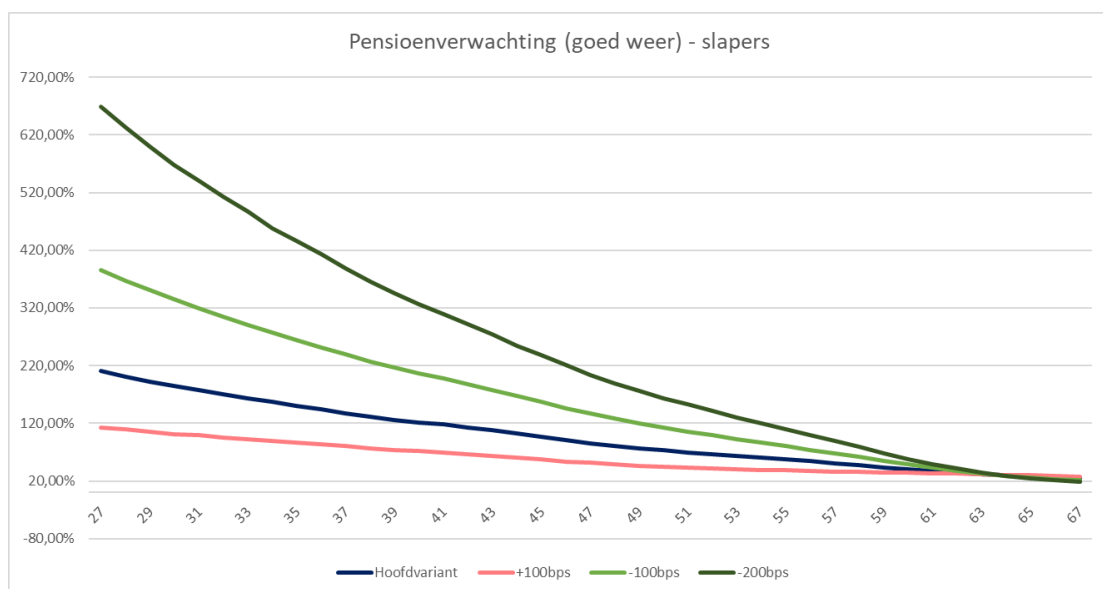
Figuur 14: Gewezen deelnemers – Vergelijking van de contante waarde van het verwachte pensioenresultaat (**mediaan**) van de nieuwe regeling (Wtp) met invaren o.b.v. 10 jaar spreiding inclusief herverdeling, ten opzichte van de huidige CDC-regeling (FTK nullijn), bij verschillende rentebewegingen. Actuele dekkingsgraad bij transitie is hier 115,7%.

De uitkomsten voor gewezen deelnemers zijn sterker afhankelijk van de rentestand dan voor andere groepen deelnemers. Bij een rentestijging van 100bps (1%) gaan gewezen deelnemers tot en met leeftijd 53 erop achteruit ten opzichte van de huidige regeling, als het pensioenvermogen niet herverdeeld zou worden. Met herverdeling wordt ervoor gezorgd dat het verwachte pensioen vergelijkbaar is met de huidige regeling. Bij de huidige rentestand of lager gaan alle gewezen deelnemers erop vooruit.

Figuur 15: Gewezen deelnemers – Vergelijking van de contante waarde van het pensioenresultaat in een **slecht weer** scenario (5^e – percentiel van de nieuwe regeling (Wtp) met invaren o.b.v. 10-jaar spreiding inclusief herverdeling, ten opzichte van de huidige CDC-regeling (FTK, nullijn), bij verschillende rentebewegingen. Actuele dekkingsgraad bij transitie is 115,7%.

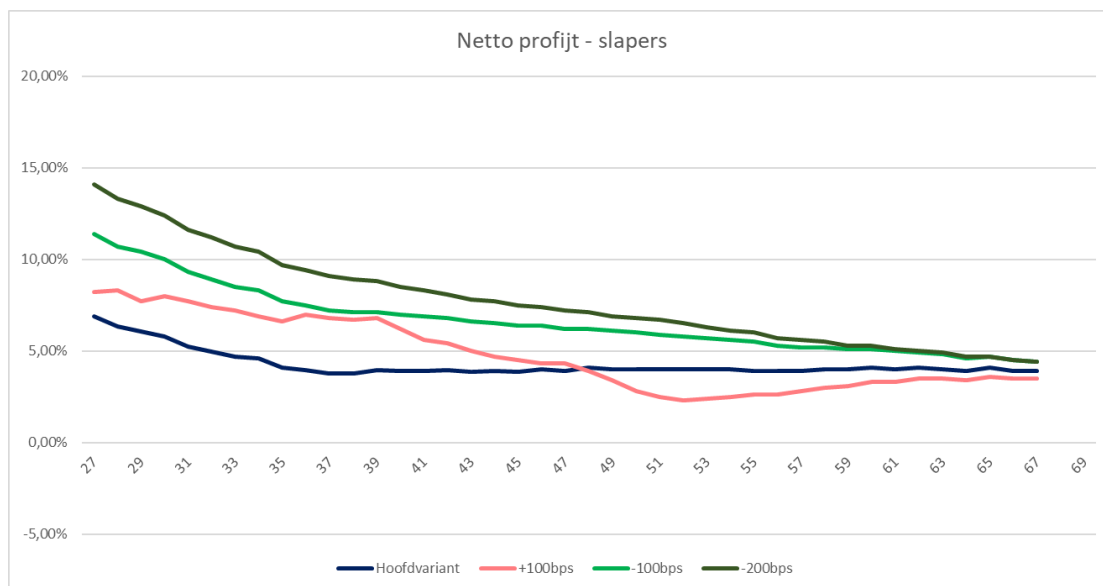
Bij de huidige rentestand gaan nagenoeg alle gewezen deelnemers erop achteruit in een slecht weer scenario. Bij een hogere rentestand gaan de slapers van 62 en ouder er wat meer op vooruit maar jongere slapers gaan er naar verwachting meer op achteruit. Lagere rentestanden op transitiedatum leiden voor de meeste slapers tot betere resultaten ten opzichte van het basisscenario, maar alleen bij een fors lagere rente (-2%) is het verwachte pensioen bij slecht weer voor de meeste slapers vergelijkbaar met de huidige regeling.

Figuur 16: Gewezen deelnemers – Vergelijking van de contante waarde van het pensioenresultaat in een **goed weer** scenario (95^e percentiel) van de nieuwe regeling (Wtp) met invaren o.b.v. 10-jaar spreiding inclusief herverdeling, ten opzichte van de huidige CDC-regeling (FTK, nullijn), bij verschillende rentebewegingen. Actuele dekkingsgraad bij transitie is hier 115,7%.

In het 95^e percentiel gaan alle gewezen deelnemers erop vooruit, ongeacht of de rente hoger of lager is dan het basisscenario. Dit komt doordat in een gunstig economisch scenario (zoals het 95^e percentiel) de rendementen op beleggingen hoog genoeg zijn om eventuele negatieve effecten van rentebewegingen te compenseren. Hierdoor profiteren alle gewezen deelnemers van een hogere contante waarde van hun pensioenuitkeringen.

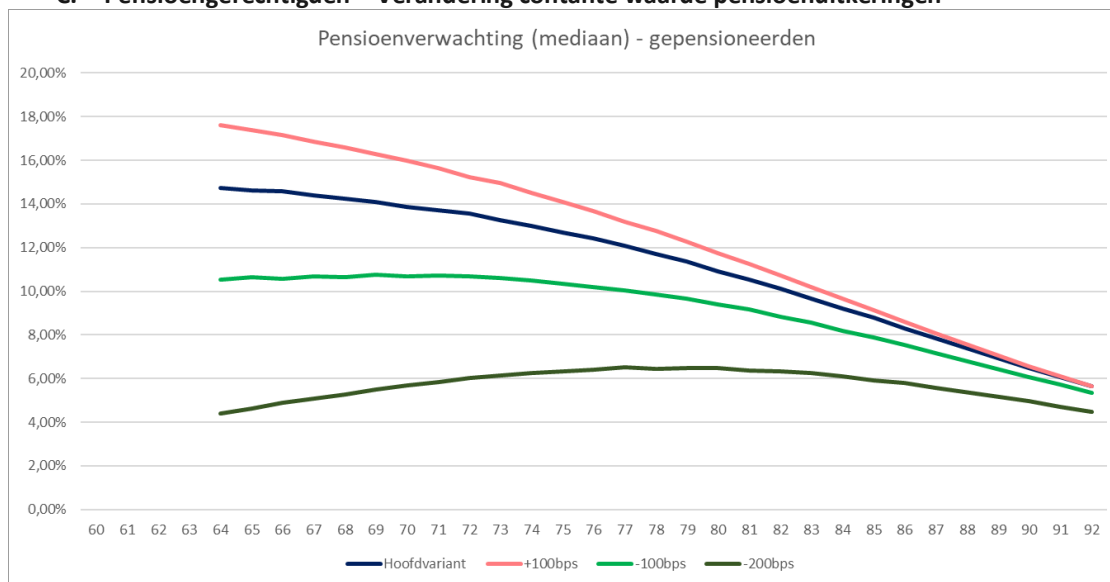
B. Gewezen deelnemers – verandering netto profijt

Figuur 17: Gewezen deelnemers – Vergelijking van het **netto profijt** van de nieuwe regeling met invaren o.b.v. 10-jaar spreiding inclusief herverdeling, ten opzichte van de huidige CDC-regeling (nullijn), bij verschillende rentebewegingen. Actuele dekkingsgraad bij transitie is hier 115,7%.

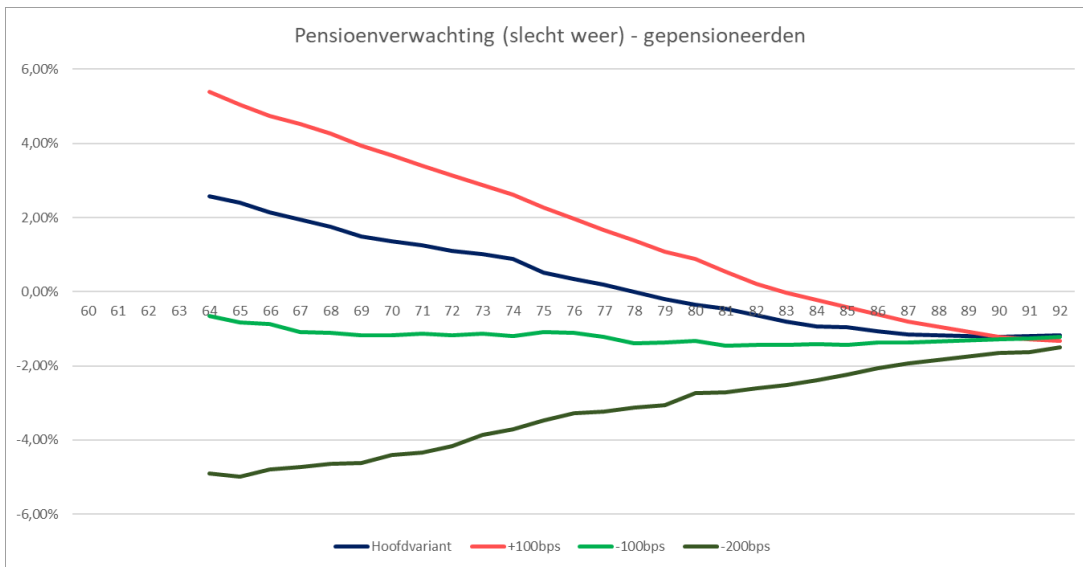
In de figuur wordt getoond dat lagere rentestanden op transitiedatum gunstiger zijn voor de slapers, wat ook al bleek uit de pensioenverwachtingen. Vice versa zou een hogere rentestand zonder herverdeling van pensioenvermogen nadelig zijn voor slapers. In dat geval krijgen jongere slapers echter wat extra vermogen door herverdeling, wat per saldo resulteert in een hoger netto profijt effect.

C. Pensioengerechtigden – Verandering contante waarde pensioenuitkeringen

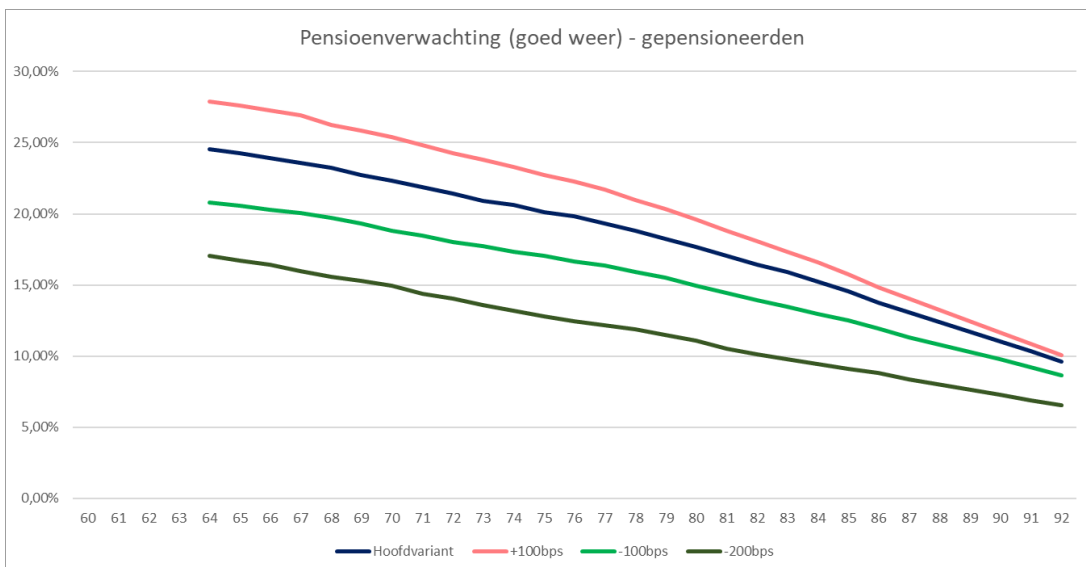
Figuur 18: Gepensioneerden – Vergelijking van de contante waarde van het verwachte pensioenresultaat (**mediaan**) van de nieuwe regeling (Wtp) met invaren o.b.v. 10 jaar spreiding inclusief herverdeling, ten opzichte van de huidige CDC-regeling (FTK nullijn), bij verschillende rentebewegingen. Actuele dekkingsgraad bij transitie is hier 115,7%.

De contante waarde van het verwachte pensioenresultaat is minder gevoelig voor de rentestand bij gepensioneerden dan bij gewezen deelnemers. De gepensioneerden hebben meer voordeel bij een hogere rentestand, omdat zij dan bij het verdelen van het vermogen een relatief groter deel krijgen. De gevoeligheid voor de rente neemt af met het stijgen van de leeftijd.

Figuur 19: Gepensioneerden – Vergelijking van de contante waarde van het pensioenresultaat in een **slecht weer** scenario (5^e percentiel van de nieuwe regeling (Wtp) met invaren o.b.v. 10-jaar spreiding inclusief herverdeling, ten opzichte van de huidige CDC-regeling (FTK, nullijn), bij verschillende rentebewegingen. Actuele dekkingsgraad bij transitie is 115,7%.

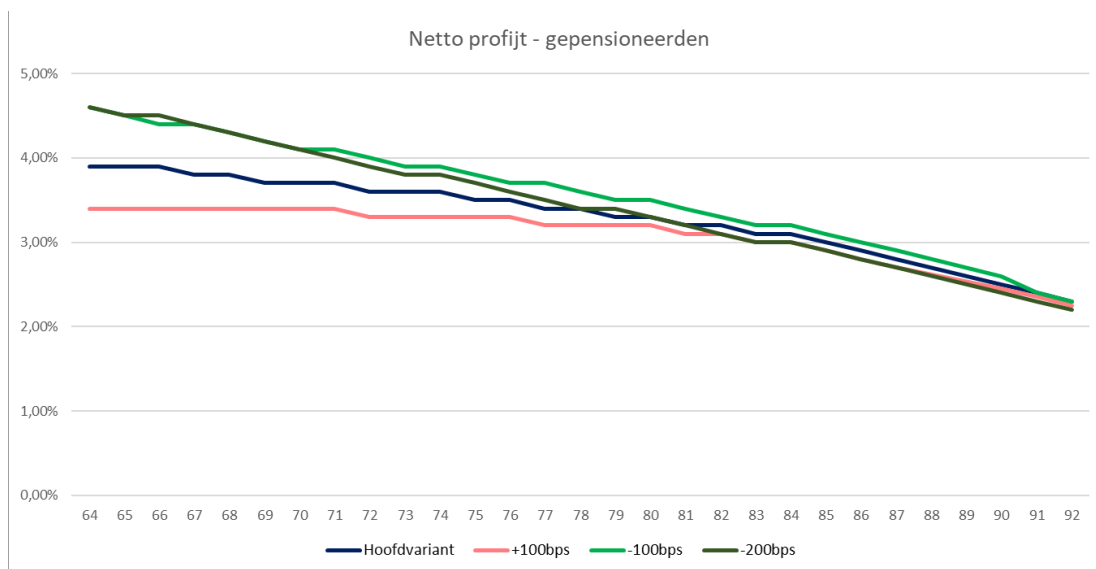
Ook in het slecht weer scenario hebben de gepensioneerden meer voordeel bij een hogere rentestand. Dit effect loopt af met de leeftijd. In het slecht weer scenario hebben de oudste pensioengerechtigden naar verwachting een beperkt nadeel ten opzichte van de huidige regeling, ongeacht de rente op transitiedatum. Vooral lagere rentes leiden tot een verwacht nadeel voor de pensioengerechtigden, oplopend tot -5%.

Figuur 20: Gewezen deelnemers – Vergelijking van de contante waarde van het pensioenresultaat in een **goed weer** scenario (95^e percentiel) van de nieuwe regeling (Wtp) met invaren o.b.v. 10-jaar spreiding inclusief herverdeling, ten opzichte van de huidige CDC-regeling (FTK, nullijn), bij verschillende rentebewegingen. Actuele dekkingsgraad bij transitie is hier 115,7%.

In het 95^e percentiel heeft de stand van de rente weinig impact op de resultaten van de gepensioneerden. Ook hier geldt weer dat hogere rentes op transitiedatum gunstiger zijn dan lagere rentes.

D. Gepensioneerden – Verandering netto profijt

Figuur 21: Gepensioneerden – Vergelijking van het netto profijt van de nieuwe regeling met invaren o.b.v. 10-jaar spreiding inclusief herverdeling, ten opzichte van de huidige CDC-regeling (nullijn), bij verschillende rentebewegingen. Actuele dekkingsgraad bij transitie is hier 115,7%.

De rente op transitiedatum heeft een relatief beperkt effect op de gepensioneerden. Bij alle rentes resulteren positieve netto profijt effecten, en de verschillen tussen de verschillende leeftijdscohorten blijven beperkt.

6. Bandbreedtes maatstaven

Bandbreedtes voor de verandering verwacht pensioenresultaat

Op basis van de uitkomsten in de mediaan voor de verschillende doorgerekende dekkingsgraden en de verschillende doorgerekende renteverschuivingen, zijn de volgende bandbreedtes vastgesteld voor de verandering van het pensioenresultaat als gevolg van de transitie naar de nieuwe pensioenregeling:

Bandbreedtes verandering pensioenresultaat: mediaan				
	Gewezen deelnemers		Pensioengerechtigden	
	Min	Max	Min	Max
28-33	0%	200%	0%	25%
33-38	0%	170%	0%	25%
38-43	0%	140%	0%	25%
43-48	0%	110%	0%	25%
48-53	0%	80%	0%	25%
53-58	0%	60%	0%	25%
58-63	0%	40%	0%	25%
63-68	0%	30%	0%	25%
68-73			0%	25%
73-78			0%	25%
78-83			0%	25%
83-88			0%	20%
88-93			0%	20%
>93			0%	15%

Bandbreedtes verandering pensioenresultaat: goed weer				
	Gewezen deelnemers		Pensioengerechtigden	
	Min	Max	Min	Max
28-33	65%	750%	0%	50%
33-38	55%	600%	0%	50%
38-43	45%	450%	0%	50%
43-48	35%	340%	0%	45%
48-53	30%	240%	0%	45%
53-58	25%	160%	0%	45%
58-63	15%	100%	0%	40%
63-68	5%	60%	0%	40%
68-73			0%	40%
73-78			0%	35%
78-83			0%	35%
83-88			-5%	30%
88-93			-5%	30%
>93			-5%	25%

Bandbreedtes verandering pensioenresultaat: slecht weer				
	Gewezen deelnemers		Pensioengerechtigden	
	Min	Max	Min	Max
28-33	-55%	45%	-15%	15%
33-38	-55%	35%	-15%	15%
38-43	-50%	25%	-15%	15%
43-48	-50%	15%	-15%	15%
48-53	-45%	15%	-15%	15%
53-58	-40%	15%	-15%	15%
58-63	-25%	15%	-15%	15%
63-68	-15%	15%	-15%	15%
68-73			-10%	15%
73-78			-10%	15%
78-83			-10%	15%
83-88			-10%	10%
88-93			-10%	10%
>93			-10%	10%

Bandbreedtes voor verandering netto profijt

Op basis van de uitkomsten voor de verschillende doorgerekende dekkingsgraden en de verschillende doorgerekende renteverhuivingen, zijn de volgende bandbreedtes vastgesteld voor de verandering van het netto profijt als gevolg van de transitie naar de nieuwe pensioenregeling:

Bandbreedtes verandering netto profijt				
	Gewezen deelnemers		Pensioen-gerechtigden	
	Min	Max	Min	Max
28-33	0%	20%	0%	15%
33-38	0%	20%	0%	15%
38-43	0%	15%	0%	15%
43-48	0%	15%	0%	15%
48-53	0%	15%	0%	15%
53-58	0%	15%	0%	15%
58-63	0%	15%	0%	15%
63-68	0%	15%	0%	15%
68-73			0%	15%
73-78			0%	15%
78-83			0%	15%
83-88			0%	15%
88-93			0%	15%
>93			0%	15%

Complexe materie en een helder verhaal.
De Nationale APF. Wij brengen het samen.

